

TISKOVINA

Poštšina plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,92 EUR

leto: XLVIII | januar 2016

Viharnik

• Gozdarstvo • Gozdno-lesna veriga • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo

• Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Prgišče zgodovine

Listnica uredništva

A že?

Marta Krejan Čokl, prof

Da, že! Leto je naokoli. Kadar nam je *lušno*, se vedno čudimo, kako je lahko tako hitro minilo. Včasih smo zato nekoliko slabe volje, ker si želimo, da bi *lušno* še trajalo, vendar to nima smisla, saj si s slabo voljo, ki *lušnega* pač ne more podaljšati, kvarimo možnost, da nam je nekoliko drugače *lušno* še naprej. Zato sem vesela, da sem imela možnost preživeti čudovit poročni dopust, vesela pa sem tudi vrnitve med sodelavke in sodelavce, zaradi katerih svoje delo, ki ga imam rada, opravljam še raje.

Večina vas najbrž niti ni opazila, da je delo urednice v preteklem letu začasno ponovno prevzela večna mladenka Ida Robnik, saj je *Viharnik* redno izhajal in bil tak, kakršnega ste vajeni. Idi se zato zagotovo zahvaljujem tudi v imenu bralk in bralcev.

Lani smo poleg stalnih rubrik v naši reviji predstavljali koroške občine, a kljub temu da jih je dvanajst, tako kot mesecev v letu, so se nam tri izmuznile, tako da bomo ta dolg poravnali letos. Seveda vas bomo še naprej obveščali o dogajanju v Gozdnem gospodarstvu in vseh povezanih podjetjih, o novostih in spremembah v gozdarstvu nasploh in z veseljem bomo še naprej sodelovali z Zavodom za gozdove, saj so naše dejavnosti prepletene, hkrati pa je takšno sodelovanje zaželeno in koristno za vse. Nadaljevali bomo tudi z lani začeto rubriko Vrtnarstvo, ometata pa se še kakšni sprememba in novost. Ko boste prelistali tole številko, boste opazili, da smo začeli s predstavitvijo planinskih koč, ki jih bo pripravljala Mirko Tovšak; jasno, saj še kako *paše* skodelica toplega čaja ali krožnik ričeta po nekajurni hoji ali pohodu, kakršne pridno opisuje in predstavlja naš Vančy. Pa dovolj o tem, kaj je in bo novega v reviji, pustimo se raje presenetiti, kajne. Treba pa je opozoriti na eno drugo novost: *Viharnik* lahko odslej kupite tudi v trgovinah Koroške kmetijsko-gozdarske zadruge. Povprašajte po njem v njihovih enotah v slovenjgraškem Starem trgu, v Mislinji, Kotljah, Črni na Koroškem, Dravogradu, Vuzenici in Radljah. Našli ga boste lahko tudi v Lesotekinih prodajalnah v Slovenj Gradcu in Radljah ob Dravi. Seveda pa še vedno velja, da se nanj lahko naročite, če nas pokličete ali nam pišete, pa naj bo to po elektronski ali navadni pošti, in vsak mesec ga boste našli v svojem poštnem nabiralniku. Vse podatke, ki jih potrebujete, najdete v kolofonu.

Zapisana beseda nima vrednosti, če je nihče ne prebere, zato je od vas, bralke, bralci in soustvarjalci odvisno, koliko je in bo vreden naš 48-letnik. Uh, spet se lahko vprašamo: "A že?" Da, 48 let bo *Viharnik* praznoval letošnjo jesen. Njegovi ustvarjalci si želimo, da bi nas bilo na njegovem "abrahamu" čim več.

Če je bilo lansko leto dobro, je največ, kar si lahko zaželimo, to, da bi bilo letošnje še boljše!

Koroški gozdovi potrebujejo mlade gozdarje

Mateja Kišek, mag. inž. gozd.

Slovenski gozdovi so med najlepšimi v evropskem merilu. Malokje se lahko pohvalijo s tako vzornimi sonaravnimi gozdovi, kjer se s prefinjenim občutkom za naravo prepletata trajnost gozdov in njihova večnamenskost. Koroška je predel Slovenije, ki je bogato porasel z gozdom in iz katerega pridobivajo kvaliteten les. Iz teh krajev prihaja tudi eden izmed pionirjev sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, Franjo Pahernik.

Vse to govori v prid temu, da Koroška tudi danes potrebuje mlade, izšolane gozdarje, ki bodo znali pravilno gospodariti z gozdovi, ki so nam jih zapustili naši očetje in dedje. Danes izkoriščamo sadove njihovega dela in od tega, kako bomo mi gospodarili z gozdovi danes, bo odvisno, kakšna bo naša zapuščina.

Zdaj imajo mladi fantje možnost, da si pridobijo gozdarsko izobrazbo bližje svojega doma. Kar nekaj mladih se odloča za poklic gozdarja in tako zadnji dve leti na Srednji lesarski šoli Maribor nabirajo strokovno gozdarsko znanje tudi mladi gozdarji in gozdarski tehniki. Gozdarska šola v Mariboru ima začetke že v davnem letu 1948, ko je takratno Ministrstvo za gozdarstvo ustanovilo Srednjo gozdarsko šolo v Mariboru in jo žal leta 1959 ukinilo. Zdaj smo lahko ponosni na to, da mladim gozdarjem ponovno ponujamo možnost, da se izšolajo za poklic, ki je iskan in cenjen, mladi pa imajo možnost, da pridejo do želenega poklica v domačem okolju.

Lahko smo zelo zadovoljni, saj mladi vidijo prihodnost v gozdovih. Med dijaki, ki so se odločili za poklic gozdarskega tehnika, je tudi Domen Harih iz Selnice ob Dravi: "Doma imamo svoj gozd in zanima me, kako pravilno delati v njem, kako izvajati sečnjo in spravilo lesa. Prav zaradi tega sem se odločil za poklic gozdarja, saj me delo veseli, poleg tega pa bom lahko tudi prevzel domačo obrt. Želim pravilno ravnati z gozdom in tudi drugim ljudem svetovati, kaj narediti ob pojavu bolezni, žleda ali na primer podlubnikov."

Domen je eden tistih, ki v svojem okolju vidijo lepo priložnost za zaposlitev. Možnosti za zaposlitev v gozdarstvu so za

perspektivne mlade izobražene gozdarje resnično velike. Mnogo izvajalskih podjetij si želi usposobljenih delavcev, ki imajo za seboj večletno poklicno izobrazbo. Gozdarji pri svojem delu v gozdu poleg lesno-proizvodne funkcije upoštevajo tudi

vse ostale komponente gozda, kar je za sonaraven in trajnosten razvoj gozda zagotovo izjemno pomembno.

Vsi se moramo zavedati, da gozd ni polje, ki ga spomladi poseješ in jeseni žanješ. Gozd je prostor, v katerem se

neprekinjeno prepleta življenje tudi po več sto let. Če bodo naša dejanja nepremišljena, bomo krhko ravnovesje gozdnega ekosistema porušili. In ko bomo uničili gozd, nam ne bo ostalo prav nič več.

Dijak programa gozdarski tehnik Domen Harih pri delu z motorno žago

Lesoteka hiše na sejmu v Gradcu

Marta Krejan Čokl, prof.

Foto: Žan Pritrznik

Lesena gradnja ponovno dobiva veljavo in dobiva pozornost, kakršno si zasluži, k čemur je svoje bruno zagotovo dodalo tudi naše podjetje Lesoteka hiše. Čeprav dober glas seže v deveto vas, širijo pa ga seveda zadovoljni kupci oz. partnerji, se je na trgu vseeno treba pojavljati in predstavljati tudi na druge načine. Eden od učinkovitih in dobrih načinov predstavitve je sodelovanje na sejmihi, ki pa hkrati prinese nova poznanstva, morebitne poslovne partnerje, stranke in ne nazadnje nova znanja in izkušnje. S temi nameni je **Lesoteka hiše od 14. do 17. januarja 2015 predstavljala svoje hiše na največjem sejmu v južni Avstriji, Häuslbauermesse v Gradcu, o čemer boste lahko več prebrali v naslednji številki Viharnika.**

10. dražba vrednejšega lesa se približuje

Ida Robnik

Lastniki gozdov, ki se bodo udeležili 10. jubilejne dražbe vrednejšega lesa, že intenzivno dovažajo hlodovino na prizorišče prireditve, na Ozare v Slovenj Gradec. Skoraj tri tedne je še do sklepnega dogodka, dneva odprtih vrat 11. februarja, ki bo letos ob jubileju še posebej svečan.

Dražbo vrednejšega lesa lastniki gozdov organizirajo z namenom, da dosežejo primerno ceno visoko kvalitetne hlodovine najrazličnejših drevesnih vrst. Pred desetimi leti je Društvo lastnikov gozdov Mislinjske doline skupaj z gozdarskimi organizacijami pripravilo prvo tako dražbo na Koroškem; letos bo torej že deseta po vrsti. Kaj pripravljajo ob tej jubilejni prireditvi in kakšni so bili začetki dražbe vrednejših sortimentov pa smo vprašali Jožeta Urbanca, predsednika Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline.

Kako boste organizirali sklepno prireditev letošnje dražbe?

Ta jubilej si želimo proslaviti čim lepše. Na prireditvi smo povabili nekaj visokih gostov, med drugimi tudi ministra za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano in ministrico za šolstvo. Povabili smo tudi najvišje predstavnike društev Evropske zveze lastnikov gozdov. V prostorih Hostla bomo organizirali konferenco o izrabi lesa v Sloveniji.

Od kod ideja za prvo dražbo vrednejšega lesa in kako ste pristopili k realizaciji?

Društvo je bilo ustanovljeno leta 2004 in že na samem začetku delovanja smo začeli razmišljati, kako povečati vrednost našemu lesu. Malo smo se pozanimali pri severnih sosedih v Avstriji, kako je to videti, in že v tretjem letu delovanja izpeljali prvo dražbo vrednejšega lesa. Povezali smo se z našo Zvezo društev lastnikov gozdov, Zavodom za gozdove Slovenije, Gozdnim gospodarstvom Slovenj Gradec pa tudi s posameznimi društvi po Sloveniji.

Taki dogodki so povezani tudi z velikimi stroški. Kako financirate licitacije, kako se pokrivajo stroški?

Jože Urbanec

Vsakemu prodajalcu zaračunamo 14 evrov po kubičnem metru, za hlode, vredne več kot 500 evrov, pa 5 odstotkov od njihove vrednosti.

Imate morda podatke o letnih količinah pripeljanega lesa na mesto licitacije, morda po drevesnih vrstah?

Na prvo dražbo je bilo pripeljanih 618 m³ lesa, na doslej največjo, šesto pa več kot 2000 m³. Največ je običajno javorja in smreke.

Po katerih drevesnih vrstah je največ povpraševanja in kdo so kupci?

Kupci povprašujejo predvsem po javorju, orehu, hrastu pa tudi kvalitetni smreki; seveda pa je povpraševanje tudi po lesu sadnega drevja. Poleg domačih kupcev so kupci predvsem iz sosednjih držav: Avstrije, Nemčije, Italije, Hrvaške in nekaterih drugih. Na prvih dražbah je bilo precej več slovenskih kupcev, v zadnjem času pa prevladujejo tujci.

Dražbe vrednejšega lesa so bile vsako leto v februarju v Slovenj Gradcu na različnih lokacijah. Udeležilo se jih je med 250 in 400 ponudnikov, kupcev pa je bilo med 20 in 30. V zadnjih letih je povpraševanje slovenskih kupcev upadlo, kar je seveda odraz stanja naše lesne industrije. Pojavljajo pa se kupci manjših družb oziroma podjetij, ki povprašujejo po hlodovini povprečne kvalitete in seveda tudi cene. V vseh teh letih je bilo največ povpraševanja po drevesni vrsti gorski javor, ki je dosegel najvišjo ceno: več kot 1.600 evrov za hloed.

S katerih območij pride največ hlodovine?

Največ hlodovine pripeljejo lastniki iz bližnjih, koroških krajev Dravske doline, Pohorja, Kozjaka, znaten del pa tudi iz drugih predelov Slovenije. Imeli smo tudi že ponudnika iz avstrijske Koroške.

Kdaj ste začeli z organizacijskimi postopki za letošnjo dražbo?

Pravzaprav se dražba nikoli ne zaključí; ko zaključimo eno, začnemo že takoj razmišljati o naslednji. V zadnjem času je problem z lokacijami. Vložiti moramo veliko truda, da najdemo primeren prostor. Prvi dve smo izvedli na območju Aerodroma Slovenj Gradec, tretjo potem pri Novi opremi, naslednji dve leti smo bili spet na letališču, potem sta bili dve dražbi pred Preventom in lanska, kakor bo tudi letošnja, na Ozarah pred Hostlom v Slovenj Gradcu.

Kaj se bo še dogajalo v obdobju pred samo dražbo na prizorišču na Ozarah v Slovenj Gradcu?

Seveda so v polnem teku dovoz hlodovine, številčenje, označevanje in razporeditev na samem prostoru; to bo trajalo do 15. januarja, potem bomo pripravljali kataloge – do 23. januarja. Kupci si bodo lahko ogledali hlodovino in pripravili ponudbe do 2. februarja do 10. ure, ko bo javno odpiranje ponudb.

Pričakujete letos rekordno udeležbo (ponudnikov in povpraševalcev) glede na okroglo obletnico?

Seveda si želimo rekordno udeležbo, ni pa vse odvisno od nas in naših prizadevanj, odvisno je tudi od razmer na področju lesne industrije in razmer v svetu nasploh, od povpraševanja, ponudbe, kupcev; želimo si skratka, da bi ta prireditev lepo uspela.

Na dan odprtih vrat pa prijazno vabimo vse, ki vas zanima, kakšna je najkvalitetnejša slovenska hlodovina, hkrati pa bo možnost ogleda strojev za delo v gozdu. Organiziramo tudi družabni del prireditve. Poskrbljeno bo za hrano, pijačo pa tudi dobro domačo glasbo. Lepo povabljeni!

Druženje ob zaključku leta

Ida Robnik

Zaposleni v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec in njegovih povezanih družbah so za zaključek leta 2015 organizirali druženje na Muti. Izmed 160 zaposlenih se je druženja udeležilo okoli 120 delavcev.

V gostilni Pri lipi na Muti je uvodno razpoloženje ustvaril dvanajstletni kitarist Urbaan Reiter, ki je v popolni tišini prisotnih zaigral štiri skladbe na klasični kitari. Urbaan Reiter obiskuje 6. letnik kitare na Glasbeni šoli Ravne na Koroškem. Dodatno obiskuje še prof. Xhevdet Sahatxhijo v Zagrebu. Tretje leto se uspešno udeležuje tekmovanj v klasični kitari na državnem in mednarodnem nivoju in dosega sama odlična mesta.

Z zanimanjem so si ogledali romarsko cerkvico sv. Janeza Krstnika, rotundo, ki je ena izmed najstarejših cerkva v Sloveniji. Zgradili so jo že v 11. stoletju, kot krstno kapelo okrogli stavbi pa je bil konec 13. ali v zgodnjem 14. stoletju prizidan tristranični prezbiterij, ki ga odlikuje v celoti poslikana notranjščina; freske predstavljajo najpomembnejši del kulturne dediščine cerkve.

Obiskali so Kovaški in gasilski muzej Muta, kjer je razstavljenih 650 predmetov. Vsi predmeti in gradivo, zbrano predvsem na območju občine Muta, so razvrščeni v štiri zbirke: v kovaško-livarsko, etnološko, kulturnozgodovinsko in gasilsko zbirko. Po prostorih muzeja jih je prijazno vodil Kristl Waltl, nekoč tudi zvesti dopisnik Viharnika.

Za sprostitev pred večerjo so poskrbele ženske, zaposlene v GG in njenih povezanih družbah, ki so pripravile praznična voščila in recept za srečo ter uspešen vstop v novo leto.

Omizja

Žan Libnik, ki je na lanskoletnih Talentih zasedel 2. mesto, je s svojim žametnim glasom zapel nekaj poznanih skladb. Oboževalke smo si zaželele fotografijo z njim. Z veseljem se nam je pridružil tudi direktor Silvo Pitržnik.

Za pozni nočni program in razvedrilo moškega dela je poskrbela plesalka na drogu. Nekaj sodelavcev se je poskusilo povzpeti na drog in ugotovili so, da ni ravno lahko.

Za ples in razvedrilo je ves večer skrbel Miran Vauče.

Taka druženja povezujejo zaposlene in ustvarjajo pozitivno vzdušje kasneje med delom, hkrati pa navezanost na

podjetje in željo po uspešnem delovanju celotne družbe.

Naše kmetijstvo v letu 2015

Mag. Jože Pratnekar

Leto 2015 je bilo za kmetijstvo vse prej kot ugodno. Vreme je bilo za kmetijsko pridelavo še dokaj normalno, saj je bilo ves čas precej padavin in s tem dovolj zaloge vode v tleh. Zato vročina v juliju ni bistveno vplivala na pridelke na travinju in njivah. Kmetje so pridelali dovolj osnovne krme za rejo govedi in drobnice. To pa je vsaj delno pripomoglo k temu, da stroški prireje mleka in mesa niso bili še višji.

V letu 2015 je bil potrjen Program razvoja podeželja 2014–2020 (SKP), ki prinaša na področju finančnih spodbud v

kmetijstvu precejšnje spremembe. Čeprav bi moral ta program zaživeti že v letu 2014, se je sprejetje zaradi nesoglasij in usklajevanj zavleklo v leto 2015.

Največ sprememb se nanaša na 2. steber: Razvoj podeželja, bolj poznan kot kmetijsko okoljski in podnebni program (KOPOP). Sredstva iz tega naslova, ki je zajemal 19 možnih ukrepov, so bila namenjena predvsem za varovanje okolja (ohranitev avtohtonih živalskih in rastlinskih vrst, ohranitev habitatov, pridelovanje živinske krme brez travne silaže, ohranjanje triletnega kolobarja na njivah, varovanje območij virov pitne vode, prepoved paše goveje živine na strmih legah z nagibom 50 odstotkov, ohranitev starih sadnih vrst, ročna košnja, opustitev za eno leto rabe na 5 do 10 odstotkov travnikov itd.). Tudi za ekološko kmetovanje so se sredstva za travinje in njivske površine znižala.

Še posebej so bili prizadeti mladi prevzemniki kmetij, ki so iz programa izpadli, ker niso dosegli dovolj primerljivih površin. Namreč program za kandidiranje je zahteval, da ima kmetija vsaj 6 ha primerljivih površin, kamor se gozd ne šteje. To pomeni, da so bili pri kandidiranju za omenjena sredstva uspešni le tisti mladi prevzemniki, ki živijo in delajo na kmetijski gospodarstvih z najmanj 6 ha njiv ali najmanj 12 ha travnikov oz. pašnikov. Na Koroškem so dokaj majhne kmetije, saj je povprečna velikost 8,2 ha kmetijskih zemljišč.

Rezultat tega je, da se vedno več mladih ne bo odločalo za prevzem kmetij. Tako bo vse več domačij ostalo brez naslednikov.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Židan je ob obisku Koroške v marcu sicer obljubil, da bo KOPOP za leto 2016 dopolnjen in naravnan

predvsem v pospeševanje večje tržne pridelave in s tem boljše samooskrbo z domačo hrano. Zagotovil je, da se bo v kvoto primerljivih površin vključil tudi gozd. Upajmo, da bo finančna perspektiva za leto 2016 to tudi predvidevala in da ne bodo ostale le prazne obljube!

V letu 2015 so kmetje najbolj občutili padec cen mleka, govejega in svinjskega mesa. Na padec cen sta vplivala predvsem ruski embargo in ukinitve mlečnih kvot. Čeprav je kmetijsko ministrstvo še maja zagotavljalo, da se cene mleka ne bodo več zniževale, se je zgodilo ravno obratno. Velika ponudba mleka na evropskem trgu, manjša poraba mleka in mlečnih izdelkov ter manjši izvoz na Kitajsko in v druge vzhodne države, so stanje še poslabšali. Agrarni ekonomisti ugotavljajo, da je prag rentabilnosti pri 0,30 evra po litru prodanega mleka. Pri prireji mleka na hribovitem in gorskem svetu (OMD),

kamor spada večina koroških kmetij, pa je ta prag še višji. V finančni perspektivi za leto 2015 je bilo sicer zapisano, da za vezano proizvodnjo mleka, mesa, žit in vrtnin lahko posamezne države članice EU namenijo največ 15 odstotkov nacionalne ovojnice. Tako je bilo lani za vezano kmetijsko pridelavo v Sloveniji namenjenih okrog 15 milijonov sredstev, od tega za prirejo mleka na območjih s težjimi pogoji kmetovanja 5 milijonov. Kmetijsko ministrstvo je sicer že v maju obljubilo, da bo ta denar izplačan še pred počitnicami, vendar žal kmetje te pomoči še do danes niso dobili.

Problemi v kmetijstvu se odražajo tudi pri poslovanju Koroške kmetijske gozdarske zadruge Slovenj Gradec. Manjša kupna moč, znižanje cen reprodukcijskega materiala, nelikvidnost in s tem zadolževanje kmetov; vsi ti dejavniki so vplivali tudi na poslovanje v zadrugi.

Pričakovali smo, da se bo zaradi znižanja cen kmetijskih pridelkov pri kmetih poznalo tudi v trgovinah, da bodo potrošniki kupovali cenejšo hrano. Vendar se cene mleka, mlečnih izdelkov in mesa niso znižale. Nekateri izdelki so se celo podražili. Nesorazmerja cen so vsekakor prevelika. Lani je moral slovenski kmet za eno skodelico kave v gostilni prodati 4 do 5 litrov mleka ali pa 15 kg krompirja! Mar je to normalno?

Upajmo, da se bodo razmere v kmetijstvu v letu 2016 izboljšale in se ne bomo srečevali s podobnimi problemi!

Sicer pa je koroški kmet že v preteklosti doživel marsikaj hudega: od vojn, političnih sprememb, vremenskih pojavov do nihanja cen. Le veselje do kmečkega stanu in ljubezen do zemlje sta ga ohranila tisočletja. Mar bo tako tudi v bodoče!?

Foto: Ida Robnik

**LESO
TEKA** **MASIVNE
LESENE
HIŠE**

Mi smo za les!

**LESO
TEKA** *projektiva*
projektiranje
svetovanje
nadzor

Na Vernerškovi kmetiji v Zgornjem Razborju

Mirko Tovšak

Ko sem se odločal, katero kmetijo obiskati za predstavitev v januarski številki Viharnika, sem imel v ognju kar nekaj domačij, ki jih želim predstaviti v naši reviji. Vse do izteka starega leta še ni bilo prave odločitve, potem pa me je naključni dogodek usmeril na kmetijo Verneršek v Zgornjem Razborju. Prve dni januarja imamo namreč planinci iz PD Mislinja vsakoletni novoletni pohod na Uršljo goro. Ko sem se vračal s pohoda, sem se spomnil na svojega starega prijatelja Ivana na Vernerici. Pa sem ta obisk izkoristil za klepet o kmetiji, na kateri 79-letni Ivan skupaj s sinom Rihardom kmetuje že vrsto let.

Oče Ivan bo kmalu slavil 80-letnico svojega življenja.

Kmetija Verneršek sodi med najvišje ležeče kmetije v Sloveniji. Nadmorska višina presega 1100 m, kar seveda pomeni, da se morajo gospodarji spopadati s posebnimi klimatskimi in drugimi pogoji kmetovanja. Posestvo je bilo nekoč del obsežne Plešivške posesti na južnem delu pogorja Uršlje gore. V tistem obdobju so tu živeli predvsem najemniki in gozdni delavci, ki so opravljali gozdna dela v obsežnih Plešivških gozdovih. Tudi Ivanovi predhodniki so živeli na tem posestvu in se preživljali kot najemniki posestva ter opravljali gozdna dela. Leta 1954 je po agrarni reformi posestvo prešlo v last Ivana

Kmetija Verneršek (1111 m)

in njegove žene Slavke. Tako sta začela s samostojnim gospodarjenjem na 11 ha višinskih pašnikov z nekaj hektarji gozda. Na posestvu sta sicer lahko pridelala tudi nekaj krompirja in žit, vendar nadmorska višina ni omogočala normalnih pridelkov, zato sta se leta 1983 usmerila v ovčerejo. Na začetku sta imela vsega 10 ovc, kasneje pa se je čreda toliko povečala, da sta najela še okrog 15 ha pašnikov, tako da se danes na njihovih in najetih pašnikih pase okrog 150 glav drobnice.

V njunem zakonu so se rodili trije sinovi: Boris, Janko in Rihard. Janko in Boris sta si kmalu uredila družinsko življenje na svojih domovih, na kmetiji pa je ostal Rihard, ki se je kaj kmalu začel spogledovati z Lešnikovo hčerko Majdo. Lešnikova kmetija je tako rekoč sosednja kmetija Vernerškov, čeprav je kar nekaj kilometrov oddaljena od Vernerice. Ljubezen pač ne pozna meja in kaj kmalu sta se Majda in Rihard našla na poti skupnega življenja. Ob stari hiši sta dogradila nov stanovanjski objekt, kjer sedaj stanuje tudi oče Ivan, in kmalu je na Vernerškovi kmetiji zavekal tudi prvi otrok Filip. Ivan pravi, da ga je rojstvo otroka

toliko osrečilo, da se mu je tudi zdravje v zadnjem času lepo popravilo, čeprav je imel pred tem že kar nekaj problemov s svojim srcem. Kasneje sta se Rihardu in Majdi rodila še dva otroka, Maja in Jakob, zato je Ruprehtova hiša danes polna otroškega veselja in razposajenosti. Najstarejša otroka že obiskujeta osnovno šolo, zato predstavlja prevoz v 18 km oddaljeno šolo kar veliko obveznost in strošek. Sedaj prevažajo oba otroka v podgorsko osnovno šolo z lastnimi avtomobili, saj na tej relaciji ni organiziranega prevoza šoloobveznih otrok.

Ker kljub številni čredi ovac in opravljanju gozdarskih del le ni toliko prihodkov, da bi lahko kmetija preživela celotno družino, se je Majda zaposlila na sodišču v Slovenj Gradcu. Ta dodatni zaslužek je vsekakor pomemben dodatek k proračunu njihove družine, pa tudi pomemben vir prihodkov v času večjih izdatkov na kmetiji.

Vsekakor je Vernerškova kmetija znana po svoji gostoljubnosti. Čez njihovo dvorišče poteka tematska Gozdno turistična pot Plešivec (GTP), zato se

Celotna družina Ruprecht

pohodniki kaj radi ustavijo tudi pri Ivanu v stari stanovanjski hiši, se malo okrepčajo, malo pogovorijo in nato nadaljujejo svojo pot po čudovitih obronkih uršljegorskega pobočja. Z Vernerice je tudi lep pogled proti Raduhi, pogorjem nad Šaleško dolino in vse do Šoštanja, kjer že na daleč

zaznamo številne izpuste pare iz hladilnikov šoštanske termoelektrarne. Od Vernerice je možno iti tudi po romarski poti na vrh Uršlje gore ali pa se vrniti po GTP in nadaljevati desno do Plešivške kapele, od tam pa po markirani poti na vrh Uršlje gore.

Z Ivanom sva tako ob izteku starega leta poklepetala o lepih starih časih, si zaželela še veliko zdravih in srečnih let, predvsem pa, da bi njegov rod še naprej vztrajal na tej gorski kmetiji in tako ohranjal poseljenost tudi na najvišjih predelih naše Slovenije.

Ovce prezimujejo v za to prirejani leseni staji.

Nova stanovanjska hiša

Gozdno-lesna veriga GG Slovenj Gradec

Odkup lesa

Trudimo se, da lesu ki zraste pri nas, dodamo kar največjo vrednost, pri čemer zaposlujeemo ljudi, ki živijo in delajo pri nas.

Prednosti, ki jih ima gozdni posestnik s prodajo svoje hlodovine GG Slovenj Gradec:

- odkup hlodovine smreke, jelke, bora, macesna in buke po poštenu ceni in plačilo v 30 dneh;
- odkup hlodovine vseh dolžin, debelin in kvalitete ter organiziran odvoz sortimentov;
- odkup lesa na panju in organizirana sečnja ter spravilo lesa;
- elektronski prevzem lesa na naši žagi, možnost prisotnosti lastnika pri sami izmeri;
- izdelava poročila o pavšalnem nadomestilu za prodajo lesa za preteklo leto;
- vrednostni boni za zaupanje.

Kontaktne osebe za odkup lesa:

Božo Vrhnjak, vodja odkupa, tel. 031 575 172, e-naslov bozo.vrhnjak@gg-sg.si
Robert Uršej, odkupovalec, tel. 051 606 872, e-naslov robert.ursej@gg-sg.si
Ivan Martini, odkupovalec, tel: 041 656 005

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

Vabimo vas, da z omenjenimi osebami navežete stike in radi se bodo oglasili pri vas in se z vami dogovorili o podrobnostih in vseh dejavnostih našega podjetja.

Z oddajo hlodovine GG Slovenj Gradec boste naredili veliko koristnega zase in s tem tudi zagotovili zaposlitve ljudem v našem okolju.

Novoletno srečanje upokojencev Koroške kmetijsko-gozdarske zadruga

Mirko Tovšak

Vodstvo zadruga ob izteku starega leta za svoje upokojence vedno pripravi prednovoletno srečanje. Sedanja zadruga je nastala z združitvijo vseh področnih zadrug, ki so nekoč delovale na območju Koroške, zato so na srečanje vabljeni tudi tisti upokojenci, ki so se upokojili na takratnih področnih zadrugah. Tudi letošnje srečanje je bilo v sejni sobi področne zadruga Dravograd. Zbralo se je okrog 50 upokojencev, pridružili pa so se jim tudi vodilni delavci zadruga ter njihov predsednik Ivan Praznik.

V uvodnem delu so se spomnili tistih nekdanjih sodelavcev, ki so zaključili svojo življenjsko pot v letu 2015, nato pa je o delu in uspehih zadruga v iztekajočem se letu spregovorila direktorica Danica Ramšak. Preteklo leto za zadruga ni bilo tako uspešno kot leto poprej, saj so poslovno leto zaključili le s "pozitivno ničlo". Še posebej je bila zabeležena stagnacija v njihovi trgovski dejavnosti. Ocenjujejo, da se z graditvijo številnih velikih trgovskih centrov njihov manevrski prostor pri prodaji na drobno iz leta v leto zmanjšuje. Manjše podeželske prodajalne,

Prijetno druženje nekdanjih sodelavcev zadruga

Predsednik zadruga Ivan Praznik pozdravlja upokojence.

ki so bile nekoč nosilke oskrbe podeželskega prebivalstva, težko konkurirajo velikim trgovskim centrom, vendar jih za sedaj še vedno ohranjajo, saj se zavedajo, da tudi danes prenekateremu prebivalcu na oddaljenih predelih pomenijo te trgovine edino možnost za vsakodnevno oskrbo.

V zadnjih letih je zadruga vlagala velike napore v posodobitev in obnovo trgovskih lokalov. Tako so v letu 2015 skupaj z občino Podvelka zgradili nov trgovski lokal v Ožbaltu. Občina Podvelka je pri tej investiciji sodelovala s sofinanciranjem stanovanjskih prostorov v gornjem delu objekta. V prihodnjih letih

Gledališka skupina Kimperk teater

pa načrtujejo tudi graditev nove zadruga trgovine na Ravnah na Koroškem.

Vse udeležence letošnjega srečanja je pozdravil tudi predsednik združene zadruga Ivan Praznik. Vsem prisotnim je zaželel srečno in zadovoljno novo leto, predvsem pa obilo zdravja, saj starejšim osebam zdravje v jeseni njihovega življenja pomeni največjo vrednoto.

Srečanje je popestrila gledališka skupina Kimperk teater z Ojstrice s krajšim skečem, nato pa so se upokojenci še nekaj časa zadržali na skupnem druženju ob obujanju spominov na leta, ki so jih skupaj preživeli v času zaposlitve v zadruga poslovnem sistemu.

Skupinski posnetek udeležencev srečanja

V reviji *Viharnik* bomo z veseljem predstavljali okolico različnih koroških kmetij in skupaj s krajinsko arhitektko Kristino Ravnjak raziskovali tipičen koroški vrt ter tako poskrbeli, da bo naša okolica sčasoma bolj prepoznana in preprosto lepa, kot si Koroška zasluži. Vabljeni, da pokažete interes za obisk (sporočite nam na 031 369 514 ali kristina.ravnjak@gmail.com), za brezplačno krajinsko arhitekturno svetovanje in predstavitev vaše kmečke domačije pa poskrbimo mi.

Zimske mesece izkoristimo za načrtovanje vrta

Kristina Ravnjak, dipl. inž. kraj. arhit. (UN)

Ko se narava odpravi k počitku, smo ljubitelji vrta nekako prisiljeni, da vsaj za nekaj časa opustimo svojo priljubljeno dejavnost. Če želimo, lahko nekaj zimskega pridelka in aktivnosti vsaj za silo prenesemo v zimski vrt, rastlinjak ali kak drug zavetni prostor. Komur torej vrtnarjenje veliko pomeni, naj razmisli o postavitvi posebnega prostora, ki je glede na svojo namembnost napol notranji in napol zunanji.

Zimski vrt je navadno pripet na hišo, lahko pa se v večjem vrtu, parku ali drugem odprtem prostoru pojavi tudi kot ločena enota, ki ima svojstven karakter in zato svojo obliko ter postavitvijo v prostor bogati okolico. Zimski vrt kot posebna soba, ki se iz hiše odpira proti vrtu, je lahko eden najpomembnejših prostorov sprostitve ali zasebnega druženja.

Hiše ne bomo več spreminjali, v vrtu pa bi želeli nekaj posebnega

Če sodite v skupino ljudi, ki so svoj dom oz. hišo že nekako uredili, si morda "na stara leta" želite urediti poseben kotiček, kjer bi imeli več stika s svojimi priljubljenimi rastlinami in morda tudi raznimi živalmi, ki jim v hiši preprosto ne morete nameniti prostora. Morda kar nekaj vaših priljubljenih lončnic potrebuje primerno svetlo prezimovališče oziroma rastlinjak. Če torej razmišljate o tem, da bi zgradili zimski vrt, se skušajte izogniti (pre)hitrim rešitvam, ko ga kot produkt iz kataloga naročite pri enem od obstoječih ponudnikov. Oblika, velikost in postavitve tega vrtnega elementa v prostor vašega vrta kot celote, povezave s hišo, razgledi ter druge malenkosti, na katere morda sploh ne pomislite, dokler se ne pojavijo težave, so izjemnega pomena za kakovost vašega bivanja in pogojev, ki jih nudite rastlinam v zimskem vrtu. Ko vse te parametre dobro pretehtate, se boste veliko lažje odločili za vam najprimernejšo obliko zimskega vrta.

Za ljudi, ki jim vrtnarjenje veliko pomeni, je skoraj nujno, da si za svojo strast tudi v hladnem delu leta omislijo zaprt zastekljen prostor, kjer se lahko v miru posvetijo svoji dejavnosti.

Na turistični kmetiji bi vam morda prav prišel večji rastlinjak, ki ga lahko pozimi uporabite tudi za druženje in kako delavnico. Z opremo sledimo kombinaciji sloga zunanjih in notranjih prostorov. Lahko si privoščimo kaj neobičajnega, kot je na primer uporaba slamnatih bal za sedišča.

Pri postavitvi zimskega vrta se izognemo direktni vidni povezavi na cestno stran ali k bližnjemu sosеду oziroma jo blokiramo s primerno zasaditvijo.

Potrebno je gradbeno dovoljenje

Zimski vrt najbolj izkoristimo tako, da predstavlja nekoliko bolj zaseben stranski kotiček, kjer se ukvarjamo z rastlinami ali kako drugače ustvarjamo, beremo knjige in revije in hkrati pogledujemo proti vrtnim motivom, ki so na pogled morda najbolj zanimivi prav takrat, ko zunaj brije mráz ali pada dež. Treba se je zavedati, da gre pri postavitvi zimskega vrta za pravi gradbeni poseg, vpliva torej na celostno podobo hiše in obstoječega vrta, zato bi bilo svetovanje krajinskega arhitekta z izkušnjami sodelovanja z izvajalci zimskih vrtov in v nekaterih primerih tudi z arhitektom lahko zelo dobrodošlo. Najboljše rešitve nastanejo s sodelovanjem različnih strok.

Kakšen zimski vrt za podeželsko hišo?

Najbolje je, da se zimski vrt načrtuje že ob sami gradnji objekta, saj je tako najlažje doseči skladnost z načrtovano stavbo. V vsakem primeru je treba poskrbeti za primerne proporce in izbor materiala, ki naj bo takšen, kot je že kje drugje v vrtu ali na samem glavnem objektu domačije. Glede na to, kaj bi radi počeli v svojem zimskem vrtu, pri načrtovanju prilagodimo njegovo pozicijo, velikost in povezave z ostalimi notranjimi prostori in zunanjimi kotički vrta. S temperaturo zraka (in dodatnimi napeljavami za ogrevanje) se v zimskem vrtu prilagajamo rastlinam, ki jih tam gojimo. Zaradi močnega poletnega sonca zimski vrt namesto direktne južne lege pogosto raje umestimo v jugovzhodni ali jugozahodni del fasade. Poskrbimo tudi za ustrezen izbor listopadnih rastlin ob njem. Poleti taka zasaditev ustrezno senči, pozimi pa sončnim žarkom omogoči, da razvedrijo naš poseben kotiček.

Pri opremitvi se z elementi in materiali čim bolj približamo dejavnostim, ki jih želimo tam izvajati, kombiniramo pa slog ureditve na prostem in v hiši. Glede na namen je zimski vrt lahko zelo podoben rastlinjaku, kreativni delavnici ali celo telovadnici. Načrtujemo ga v primerno velik družaben prostor ali bolj zaseben kotiček, in ko ga enkrat uresničimo, ga zagotovo z veseljem uporabljamo.

Za vaše pobude in dodatne informacije sem na voljo.

Kristina Ravnjak, dipl. inž. kraj. arhit. (UN)
E: kristina.ravnjak@gmail.com
W: www.gartgarden.com
T: 031 369 514
FB: https://www.facebook.com/gartgarden

Zunanja ureditev naj dopolnjuje rastlinski svet notranjosti zimskega vrta.

Poskrbimo za zanimive zimske motive, ki popestrijo pogled na vrt.

Prikupna in povsem ločena vrtna soba, namenjena prezimovanju sredozemskih lepotic in krajšanju zimskih dni.

Povojškov kotichek

Povojškov božični bazar

Ana Keber

Foto: Milan Podojštršek in Zlatka Strgar

Srečanje s Snežno kraljico in Božičkom

Člani društva Povojšek so 18. in 19. decembra v kozolcu na Poljani pripravili že drugi božični bazar. V uvodu so otroci in njihovi starši z raznolikimi pisanimi okraski okrasili jelko ob idiličnem kozolcu. Zbralo se je veliko otrok. Najmlajši so z ramen staršev z zanimanjem opazovali dogajanje pred seboj. Tokrat jih je prvič obiskala Snežna kraljica s škratki. Prijazno jih je pozdravila in s svojimi belimi oblačili pričarala zimo, ki letos zopet zamuja. Z zgodbo o kralju Matjažu je pogrela prisotne in odvrnila misel na mraz, ki je vel okrog kozolca. Pridružil se ji je Božiček. S sabo je pripeljal dve košari pisanih puhastih živalic in otroci so veselo izbirali med njimi. Ni jih zmanjkalo, pa so jih vzeli še za prijatelje, ki jih ni bilo na prireditvi.

Snežna kraljica pripoveduje o kralju Matjažu.

Prihod Snežne kraljice

Božični bazar

Po odprtju bazara so se obiskovalci sprehodili med dvanajstimi stojnicami, na katerih so se predstavili ustvarjalci s

svojimi ročno izdelanimi unikatnimi izdelki, uporabnimi za dom, in z različnimi dekorativnimi izdelki in aranžmaji za praznične dni. Razstavljeni so bili izdelki iz

čebeljega voska, ročno izdelan nakit iz različnih materialov, polsteni in pleteni izdelki in noveletne voščilnice.

Niso manjkale dobrote s kmetije niti

Ferdo Piko iz Šentanela ob svojih izdelkih iz lesa

Ana in Dragica med ročnimi izdelki

Stojnice v kozolcu

Izdelki Milana Podojštrška za lajšanje tegob

čaji za hladne zimske dni pa tudi tinkture in mazila za različne namene so bili na voljo.

Čeprav so bile notranje stene kozolca odete z belo kopreno, se je mraz

pritihotapil v notranjost. Pregnati ga je bilo mogoče le v ogrevanem šotoru, ki so ga postavili na koncu prostora. Zakuhan mošt, božični čaj in domači piškoti, ki so jih prijazno nudile gostiteljice, so ogreli

ljudi. Z rdečimi prtički okrašene mize, na njih pa prižgane sveče in posušene dišeče rezine limon, so pričarale božično vzdušje.

Lahko pričakujemo še kakšna prijetna presenečenja?

"Člani društva želijo ohraniti svoji tradicionalni prireditvi: festival zdravilnih rastlin v maju in božični bazar," je poudarila predsednica društva Ljuba Plazl in takoj nadaljevala, da že obstaja ideja o širitvi dejavnosti. "Z 'učilnico o naravi v naravi' bi društvo za zdravilne rastline, naravo in kakovost življenja lažje uresničevalo svoja prizadevanja o ozaveščanju ljudi, da lahko posegamo po darovih, ki nam jih nudi narava, torej po zdravilnih rastlinah, ki uspevajo v našem okolju ali jih gojimo na vrtovih."

Pa je prišepnila še, da v glavi že pestuje idejo, da bi društvo v naslednjem letu prevzelo organizacijo "veselega decembra" na Prevaljah.

Ker leži Poljana med spodnjo in zgornjo Mežiško dolino, so se bazarja udeležili prebivalci iz celotne doline. Vedno več obiskovalcev prihaja tudi z avstrijske Koroške. Povojskove prireditve so ene od osrednjih dogodkov Mežiške doline oz. celotne Koroške.

Božičkova kapa na vrhu šotoru je pozdravljala odhajajoče in jih vabila, da se v naslednjem letu zopet udeležijo prijetnega druženja.

Pred kozolcem, kjer imajo marljivi "povojski" urejene vzorčne nasade zdravilnih rastlin, so temo preganjale številne lučke, ki so kot bleščeče snežinke svetile iz majhnih, nad zemljo dvignjenih pločevink.

Božiček med otroki

Ljuba, Albina in Ana pred ogrevanim šotorom v kozolcu

Krasitev jelke

Ingver (*Rhizoma zingiberis*)

Milan Podojsteršek

Ingver je večletna rastlina, ki zraste do 50 cm visoko in ima do 20 cm dolge korenine. Njegova domovina so tropski pasovi. Razvrščamo ga med najmočnejše rastlinske antioksidante. Značilen okus in vonj mu daje gingerol (spojina eteričnih olj in smol). Ima precej podoben učinek kot capsaicin (čili), ki je znan kot sredstvo za odpravo bolečin in vnetij. Ima tudi podobne zdravilne učinke kot aspirin, le da ingver ne draži črevesja kot aspirin, ampak ga pomirja.

Vidno mesto ima v kuhinjski, glede na vrsto zdravilnih učinkovin, ki jih ima korenina, ga uspešno uporabljamo tudi za zdravljenje različnih težav.

Značilnosti:

- ohranja in izboljšuje imunski sistem
- preventivno deluje proti nalezljivim boleznim
- lajša in pospešuje prebavo in pomirja želodčne krče
- povečuje tek
- deluje proti driski, pomirja črevesje
- ugodno deluje na delovanje jeter, izločanje žolčnih sokov in znižuje holesterol
- deluje kot blagi afrodiziak
- preprečuje zgoščevanje krvi in nastajanje krvnih strdkov
- deluje protivnetno, antiseptično, proti nalezljivim boleznim, uničuje mikroorganizme
- preprečuje znake slabosti, strahu, stresa, zlasti na raznih potovanjih, vožnjah z letalom, avtomobilom ali z ladjami, prekomerno slinjenje, bruhanje
- preprečuje vrtoglavico, migrenska obolenja in glavobole
- znižuje povečano telesno temperaturo
- ženske si z ingverjevim čajem lajšajo menstrualne težave

Ampak pozor!

Ljudje, ki uživajo sintetična zdravila za redčenje krvi, naj se glede uporabe ingverja posvetujejo z zdravnikom. Enako

to velja za nosečnice, kajti uživanje večje količine ingverja bi lahko vplivalo na osrednje živčevje, povzročilo aritmijo ali depresijska stanja. Prav tako to velja za doječe matere in za ljudi, ki imajo žolčne kamne.

Nekaj praktičnih nasvetov uporabe

Na potovanja vedno vzemi s seboj eterično olje ingverja. To je prva pomoč pri tesnobnih stanjih, migrenah, glavobolih. Nekaj kapljic olja kani na kocko sladkorja in zaužij.

Tinktura: grenki eleksir – grenčine za migreno

Sestavine (enaki deli):

- potrošnik – korenina
- regrat – korenina
- tavžentroža
- rman
- kordabenedikta
- ingver – korenina, naribaj
- baldrijan
- 1 l žganja (45–50 %)

Sestavine daj v kozarec in tesno zapri. Namakaj 6 tednov. Dnevno pretresi vsebino. Po tem času precedi. Uživaj vsak dan 0,2 dl tinkture v 1 dl čaja na tešče.

Ingverjev pripravek

Sestavine:

- 1 l medu
- 1 korenina ingverja (12–15 dag), naribaj
- 1 žlica kardamoma – zrno
- 1 palčka cimeta
- 1 žlica klinčkov

Sestavine pomešaj v med in pusti stati 3 tedne na toplem prostoru. Pripravek bomo uživali proti bakterijam v telesu, za krepitev imunskega sistema, pri prehladnih, pri virusnih in gripoznih obolenjih, kandidi, proti črevesnim zajedavcem.

Med v pripravku ima poleg zdravilnih učinkov tudi vlogo transporterja tega pripravka po krvi.

Menstrualne težave

Za blaženje menstrualnih težav se priporoča naslednji pripravek iz ingverja:

Na drobno nasekljaj svežo korenino ingverja (cca 2–3 cm dolžine) in jo prelij z 2,5 dl vrele vode. Posodo pokrij in pusti stati vsaj pol ure ali več, nato čaj precedi. Po želji lahko čaj osladiš z medom in mu dodaš malo limoninega soka. Čaj spij pol ure pred obrokom.

Vneto grlo

V skodelico tople vode daj žličko mletega ingverja, žličko domačega medu in pol žličke soka limone. Sestavine dobro premešaj. Popij dve skodelici tega pripravka na dan.

Ingverjev liker

Sestavine:

- 300 g kandisovega sladkorja (rjavi)
- 90 g ingverja (tanko nareži na lističe – namig: z nožem za lupljenje krompirja)
- 15 polovic orehovitih zrn
- 1 žlička komarčka
- 1 žlička sladkega korena
- 1 žlička dišeče perle
- 1/2 palčke cimeta
- 5–8 kosov klinčkov
- 5 zrn zvezdnega janeža
- 1 l vodke

- lahko dodaš še žličko vaniljevega ekstrakta ali pol palčke vanilje

Sestavine daj v večji kozarec za vlaganje, jih prelij z vodko in tesno zapri. Semena lahko zdrobiš v terilniku, da pridobiš aromo. Vsebino maceriraj v toplem prostoru 3 tedne in jo dnevno pretresaj. Po tem času jo precedi. Zaprto pusti stati še teden do 10 dni. Ponovno jo precedi skozi filter papir in jo shrani v temen prostor v kleti.

Liker ponudi ob svečanih priložnostih, saj je zelo prijetnega vonja in dobrega okusa in kar je pomembno, koristen je za zdravje prebavit. Uživaj 0,3–0,5 dl za veselje in zdravje ob prijetnih dogodkih.

Protivnetna in protibakterijska lastnost, ki jo ima ingver, bo pomagala, da se bo grlo hitro vrnilo v normalno stanje.

Masaža za prekrvavitev posameznega dela telesa

Sestavine:

- 1 dl olivnega olja (rožmarinovega)
 - 50 g naribanega ingverja
 - 2 žlici ovsenih kosmičev
- Kosmiče namakaj v mlačni vodi, da se zmehčajo. Te nato zmešaj z naribanim

ingverjem in mešanico daj v laneno vrečko, takšno, da jo lahko držiš v dlani. Vrečko namakaj v rahlo segreto (mlačno) olje in s tem masiraj prizadeto mesto. Vztrajnost masaže bo poplačana z uspehom.

Masaža (varianta 2):

- 1 dl olivnega olja (mlačno)
- 1 žlica medu
- malo ingverjevega soka
- ingverjevo eterično olje

Sestavine dobro premešaj. S pripravkom olja si masiraj celotno telo. Z masažo dosežeš boljše razpoloženje in si vneseš obilo pozitivne energije.

Tinktura iz ingverja

Sestavine:

- 250 g ingverja – korenina (sveža)
- 1 l žganja (45–50 %)

Korenino na drobno nareži, daj v večji kozarec, prelij z alkoholom in tesno zapri. Maceriraj 3 tedne do meseca dni in dnevno pretresaj vsebino. Po tem času precedi, pusti stati teden dni in ponovno precedi skozi filter papir. Uživaj 25–30 kapljic 2-krat na dan.

Novo leto, nov začetek

Janez Bauer

Minila so novoletna veseljačenja, potihnile so rakete in petarde in delovno, z upanjem na bolje, smo zakorakali v novo leto. Naše čebelice lahko mirno počivajo v pričakovanju toplejših dni.

Tako kot se zaželi sreče in zdravja v družini, se vošči tudi čebelicam. Vsak skrbni čebelar že kar ob novem letu obišče čebelnjak. Tudi čebelam zaželimo vse to,

Žalosten pogled na umirajočo čebelo

Čebelnjak pozimi

kar smo domačim. Sedaj potrebujejo veliko miru, damo jim ga pa v zahvalo za trud v preteklem letu. Navkljub raznim peripetijam konec leta naše čebele še vedno nabirajo med. V svoje panje prinašajo dober zdrav domači med, najboljšega na svetu. Čebelarji se učimo od njih, zato tudi mi poskrbimo, da bo med ostal dober in zdrav. Veseli in ponosni smo, da lahko tak dober med ponudimo vsem okoli nas. Čebelarji smo eni redkih ljudi, ki svoj način dela in skrbi za čebele prilagajamo naravi. Narava že ve, kako, in čebela je žival, ki živi v naravi. Ne moremo si je podrediti, ji ukazovati. Ne z državnimi zakoni ne z odredbami in direktivami. Čebelar se mora podrediti čebeljemu načinu dela in življenju v panju. Ravno zaradi tega je čebela preživela na tisoče let. Kdor hoče postati dober čebelar, mora znati čebele poslušati. Več znanja bo imel čebelar, lažje in uspešnejše bo čebelaril.

Našo naravo pa je končno pobelil sneg. Ni ga bilo veliko, tudi temperature se niso spustile tako grozno nizko. Se je pa le naša narava odločila za počitek. Počivajo tudi čebelice. V čebeljih panjih tako ni kakšnega posebnega dela. V tem mesecu je zadnji čas, da panje *zapažimo*. Zadnja vratca panja snamemo in celo zadnjo odprtino prekrijemo s penasto gumo. Čebel ni treba ogrevati, saj se grejejo same. Zato jih tudi zebe ne, penasta guma pa jih dobro zaščiti pred preprihom in obenem prepušča vlago na zunanjo stran panja. Notranjost panja je suha in čebele niso na vlažnem in plesnivem.

Prvi zvončki so prikukali na plan.

Ob večjih padavinah snega je dobro, da se pred čebelnjakom odmeče sneg. Okolica se tudi posuje s plevami ali žagovino. Tam bo sneg ob odjugu hitreje skopnel pa tudi čebele bodo lahko kam sedle in se napile vode. Najbolj je žalosten pogled na umirajočo čebelo v snegu. Ob toplem sončnem dnevu namreč začnejo izletavati. Čebelica sede na sneg, da bi se napila vode, pri tem se podhladi in ne more več odleteti domov. Kar veliko takih čebel lahko najdemo v snegu pred čebelnjakom. Zgodaj spomladi je škoda vsake čebele. Njihovo število se manjša vsak dan in s tem so na veliki preizkušnji.

Dnevi so vsak dan za kako minuto daljši. Tudi sončni žarki so vse toplejši in kažejo se prvi znaničci pomladi. Tudi v panjih se začuti bližajoča pomlad. Takrat matica v sredini zimske gruč zaleže prve letošnje čebele. Čez 21 dni bodo na plano prilezle mlade čebelice in v čebelji družini se bo začelo novo leto.

Naj bo srečno in zdravo vsem čebelicam in čebelarjem!

Bolezen modrikastega jezika (BT) in "medena aferi"

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.
VP Radlje ob Dravi

Konec leta 2015 sta zaznamovala dva dogodka, pomembna v veterini. V novembru se je v Sloveniji pojavila in potrdila bolezen modrikastega jezika, v decembru pa je na dan prišla novica, da so veterinarji v nekaterih vzorcih medu in satja z medom odkrili prisotnost treh učinkovin, ki predstavljajo tveganje za zdravje.

Ker področje čebel v tej reviji pokriva Janez Bauer, bom na kratko povzela nekaj osnovnih informacij o bolezni modrikastega jezika.

Bolezen modrikastega jezika je bolezen živali, za katero so dovzetni domači in divji prežvekovalci. Čeprav bolezen najbolj prizadene ovce, je govedo glavni rezervoar virusa med sesalci. Za bolezen so značilne spremembe na ustni in nosni sluznici ter roževini parkljev.

Foto: Ida Robnik

Povzročajo jo virus, ki ga širijo nekatere vrste krvosesih mušic (*Culicoides*). Človek ni dovzeten.

Bolezen modrikastega jezika spada med posebno nevarne bolezni živali in je treba vsak sum ali pojav bolezni takoj

prijaviti najbližji veterinarski organizaciji ali Območnemu uradu Uprave. Rejci živali morajo biti pozorni na pojav kliničnih znakov bolezni pri ovcah in govedu ter dosledno izvajati ukrepe biološke varnosti.

Zaradi pojava BT je Uprava določila območje z omejitvami, na katerem veljajo posebna pravila glede premikov živali – znotraj območja in z območja na prosta območja v Republiki Sloveniji in v druge države članice EU oziroma na območja, kjer krožijo drugi serotipi virusa. Ukrepi na območju z omejitvami ostanejo v veljavi vsaj dve leti po zadnjem pojavu BT.

Ukrepi na območju z omejitvami so odvisni predvsem od obdobja aktivnosti vektorjev (prenašalcev bolezni). Obdobje brez aktivnosti vektorjev se je začelo s 17. decembrom 2015 (velja za Slovenijo). V tem obdobju ni potrebno tretiranje prevoznih sredstev z insekticidi/repelenti, prav tako ni potrebno tretiranje živali z repelenti.

Cepjenje proti BT je najučinkovitejši ukrep za njeno preprečevanje in nadzor. Prav tako v primeru pojava bolezni v državi in določitvi območij z omejitvami omogoča ugodnejše pogoje za trgovanje.

Vir: www.uvhvvr.gov.si

Pohodniki OZK UJV Slovenj Gradec

Franc Areh in Stane Isak

Upokojeni kriminalisti OZK (Oddelka za zatiranje kriminalitete) bivše UJV (Uprave javne varnosti) Slovenj Gradec smo se z namenom ohranjanja dobrih cehovskih medsebojnih odnosov in nadaljevanja tradicionalnega dobrega sodelovanja z občani ter z drugimi institucijami, zlasti s tistimi, ki so se pozitivno odzvali v zadnji osamosvojitveni vojni, združili v neformalno združenje "Pohodniki OZK UJV Slovenj Gradec", v nadaljevanju "pohodniki". Cilj druženja je v prvi vrsti vzdrževanje zdrave telesne kondicije, v drugi pa vzdrževanje naše vsestranske pripravljenosti na nepredvidene dogodke v državi.

Kriminalistično službo UJV Slovenj Gradec je v letu 1991 za zasluge v osamosvojitveni vojni kot edino v Sloveniji posebej nagradil Republiški sekretariat za notranje zadeve (RSNZ), njen načelnik Stane Isak pa je v letu 1992 za vojne

Pohodniki pred Jesenkovo hišo, kjer je spominska plošča padlim borcem v Pohorski brigadi.

zasluge prejel eno najvišjih državnih priznanj, častni znak svobode Republike Slovenije.

Članstvo v neformalnem združenju je prostovoljno in brez članarine. V združenju pa že sedaj aktivno sodelujejo poleg upokojenih kriminalistov še posamezni rezervisti kriminalistične službe, rezervisti takratne milice in upokojenci ter rezervisti drugih služb RSNZ – vsi vojni veterani in

nesporni udeleženci osamosvojitvene vojne na Koroškem, nekaj članov združenja pa je celo z drugih območij. Večina "pohodnikov" je tudi odlikovancev Zveze policijskih veteranskih društev Sever, Republike Slovenije, kar samo še utrjuje moralno naravnost našega združenja. Občasno v pohodih sodelujejo tudi nekateri še aktivni delavci policije.

"Pohodniki" se vsako leto srečamo

najmanj šestkrat, na zaključnem srečanju v decembru, ko naredimo letno inventuro, pa sprejmemo tudi program pohodov za naslednje leto, ki vedno vsebuje tudi vsaj po en obisk obeležij NOB. Prav tako se ustavimo na kmetijah, kjer so nameščene spominske table, ki označujejo shrambo orožja takratne milice (današnje policije), da je bilo varno pred takratno jugoslovansko armijo. Počastimo tudi spominska obeležja iz II. svetovne vojne.

Za zadnji pohod v decembru smo si v preteklem letu izbrali znano partizansko kmetijo Jesenk nad Pamečami. Zbrali smo se pri Rženovi gostilni v Trobljah, od koder smo nato krenili po načrtani poti. Med potjo smo obiskali nekaj svojih prijateljev, tako da nam je čas, odmerjen za pohod, kar prehitro minil. Obenem smo se ustavili pri spomeniku ob poti, o čemer je bilo kar precej zapisanega že v knjigi *Še pomnite*,

Pohodniki OZK UJV Slovenj Gradec, gostje pri Jesenku

tovariši. Pri prihodu na domačijo Jesenk sta nas toplo sprejela domačina Stanko in Vanja ter nas toplo postregla, da nismo odšli ne žejni in ne lačni. To srečanje smo zatoorej izkoristili in naredili načrte za naslednje leto. Čas je ob prijetnem klepetu

in obujanju spominov kar prehitro tekkel. Segli smo si še v roke in si zaželeli zdravja in sreče v novem letu. Prijaznima gostiteljema pa smo se iskreno zahvalili in se podali nazaj v dolino.

Novoletni sejem v Mislinji

Drago Pogorevc, predsednik TD Mislinja

TURISTIČNO DRUŠTVO MISLINJA

Turistično društvo Mislinja je 21. 12. 2015 uspešno organiziralo novoletni sejem pred poslovnim centrom TUŠ v Mislinji. Na številnih stojnicah smo lahko kupovali dobrote, pripravljene na kmetijah, od kruha, pečenega v kmečki peči, do suhomesnih izdelkov, domačega

peciva, jogurtov in sirov pa tudi mesa iz *tunke* in seveda dobrega vina. Učenci OŠ Mislinja so pripravili lepe novoletne čestitke in razne okraske za krašenje božičnega drevesa. Utrip sejma je bil pravi, le bele snežne odeje še ni bilo.

Vsem hvala za sodelovanje.

Otroci so izdelovali voščilnice in okraske.

Za nakup domačih dobrot je bilo treba počakati v vrsti.

Veselo praznično vzdušje pred stojnico

Prizorišče novoletnega sejma domačih dobrot

Čez goro k očetu

Mirko Tovšak

Planinsko društvo Ravne na Koroškem je letos organiziralo že 23. tradicionalni pohod, imenovan Čez goro k očetu. To je pohod, ki je posvečen spominu na ženo Prežihovega Voranca, ki se je v težkih zimskih razmerah leta 1932 skupaj z mladoletnima hčerkama prebijala iz Črne v Železno Kaplo, da bi se tam srečala z možem Vorancem, ki je takrat živel v ilegali v sosednji Avstriji. O tem herojskem dejanju je pisatelj Voranc napisal novelo, ki je bila objavljena v knjižici z istim naslovom.

Čeprav je bil vse do leta 2013 ta pohod organiziran v nočnem času, so se organizatorji takrat odločili za spremembo, in sicer, da bo izmenoma eno leto organiziran kot dnevni pohod iz nasprotne smeri, iz Železne Kaple v Koprivno, vsako naslednje leto pa po tradiciji kot nočni pohod iz Koprivne v Železno Kaplo. Ta

Preko Luž na slovensko stran

sprememba je naletela na različne odmeve, nekateri pohodniki, ki so se prej redno udeleževali pohodov, sedaj na dnevne pohode ne prihajajo več. Njihov argument za neudeležbo je ta, da je tudi Vorančeva žena prehodila to pot v nočnem času in iz smeri Črne v Železno Kaplo in da je za ohranjanje spomina na ta dogodek treba pohod organizirati vsaj deloma tako, kot je svojo pot opravila ona z otroki. Res je tudi, da ob dnevnih pohodih pri Čemerju v Avstriji ni več tradicionalnega druženja s koroškimi Slovenci, zaradi tega pa so pohodniki prikrajšani za lep dogodek in prisrčen sprejem pri domačinih tik ob slovensko-avstrijski meji.

Letošnja pot nas je vodila od kmetije Raztočnik v Lepeni na avstrijski strani do najvišje točke pri Čemerju, nato pa pod obronki Pece preko Luž do kmeta Kumra v Koprivni. Tam so si pohodniki nekoliko odpočili in se okrepčali za nadaljevanje poti v dolino Koprivne, kjer so nas pri

Začetek poti na avstrijski strani

Lipoldu pričakali avtobusi za prevoz v Črno in od tam proti domu.

Kakor koli že, letošnje lepo sončno vreme je ob dnevnem pohodu pripomoglo k boljšemu razpoloženju pohodnikov, smo pa pohod zaključili v Črni, kjer so nas domačini postregli s toplimi napitki in prigrizkom. Planinsko društvo Mislinja je za pohodnike iz Mislinjske doline organiziralo poseben avtobus, s katerim se je na izhodišče pohoda popeljalo več kot 50 udeležencev.

Pri Kumru počitek in okrepčilo

Udeleženci pohoda iz Mislinjske doline

20. rojstni dan Lions kluba Slovenj Gradec

Mag. Kornelija Marzel

Zgodilo se je pred dvajsetimi leti, ko so se v Slovenj Gradcu združili zanesenjaki iz Mislinjske, Mežiške in Dravske doline ter ustanovili Lions klub Slovenj Gradec. V statutu o ustanovitvi so zapisali poslanstvo kluba, in sicer pomagati najbolj ranljivim skupinam v družbi, posebej še slepim in slabovidnim. V letih svojega delovanja smo v denarju ter v materialnih sredstvih skupaj z donatorji in sponzorji zbrali in darovali že okoli 200.000 evrov ter jih razdelili med tiste, ki so po naši skrbni presoji pomoč najbolj potrebovali.

Poleg našega delovanja na zdravstvenem področju smo aktivni tudi na socialnem področju, kjer nudimo pomoč otrokom, mladostnikom, starejšim in drugim, ki so pahnjani v stisko in sami ne zmorejo več. Vključujemo se tudi v okoljevarstvene projekte (Očistimo Slovenijo in druge). Redno se udeležujemo krvodajalskih akcij, sodelujemo v mednarodnih projektih: Plakat miru, Projekt mednarodne izmenjave mladih, v Mednarodnem skladu za humanitarne projekte, v Mednarodnem skladu za slepe

Mag. Kornelija Marzel

in slabovidne otroke. Podpiramo Ustanovo – Fundacijo akademskega slikarja Karla Pečka za štipendiranje študentov s področij kulture in umetnosti. Sodelujemo v akciji Tečem, da pomagam, med prvimi v Sloveniji smo pristopili k projektu Viški hrane. Med srednješolci v regiji organiziramo akcijo Za najbolj izvirno humanitarne ideje. Kot je razvidno, so področja našega delovanja zelo različna in vseobsežna.

Vse naše aktivnosti vodimo v smeri pomagati tistim, ki se brez lastne krivde znajdejo v brezizhodni situaciji in so oropani človeške vrednosti in dostojanstva. Z vsemi omenjenimi projekti se še posebej trudimo širiti ideje *lionizma* ter tudi druge spodbuditi k prostovoljstvu in humanitarnosti. Zavedamo se namreč, da se solidarnosti in empatije namreč ni možno kar tako naučiti iz knjig in filmov. O teh vrednotah je treba razmišljati, se o njih pogovarjati, jih živeti ter tako širiti duh humanitarnosti.

Zagotovo pa kljub veliki zavzetosti članov brez sponzorjev, donatorjev in podpornikov ne bi zmogli opraviti tako velikega in dobrega dela. Iskrena hvala

vsem, ki pomagate.

Sicer je *lionizem* v Sloveniji lani praznoval 25-letnico delovanja. Dobrega četrto stoletja smo člani organizacije, ki bo leta 2017 praznovala 100 let delovanja. Ta največja humanitarna organizacija se je od takrat dalje širila, danes obstaja v 210 državah sveta in ima 1.390.000 članov. V Sloveniji je organiziranih 55 Lions klubov z več kot 1400 člani.

Mednarodna izmenjava mladih

Lions klub Slovenj Gradec že vrsto let sodeluje v projektu Mednarodne izmenjave mladih. Tako smo v klubu bivanje v tujini omogočili že okoli 50 mladim, približno enako število smo jih tudi gostili. Vtisi vseh so zelo prijetni, izkušnje sobivanja pa čudovite in neponovljive.

Program je bil prvič uradno predstavljen leta 1961. Od tedaj se je mednarodne izmenjave udeležilo na tisoče mladih, starih od 15 do 21 let, ki so spoznali življenje drugih kultur. V Sloveniji v izmenjavi sodelujemo od leta 1993, prvi tabor pa je bil pri nas organiziran leta 1996.

Lionistični mednarodni program mladim udeležencem nudi priložnost, da sodelujejo pri vsakdanjem življenju v drugi kulturi, bivajo pri gostiteljski družini, se udeležijo lokalnih običajev ter predstavljajo ambasadorje mednarodnega razumevanja.

Programi *lionistične* izmenjave mladih običajno trajajo od dva do štiri tedne, večina mladih se v okviru izmenjave udeleži tudi mednarodnega tabora mladih. Slednje organizirajo Lions klubi z vsega sveta in nudijo udeležencem priložnost, da se srečajo in izmenjajo poglede na različne kulture in običaje.

Kako so pri Cesarjevih čez Božične praznike gostili dve mladi Japonki, pa v nadaljevanju predstavlja Klemen Cesar.

Japonci navdušeni nad našo naravo, kulturo in običaji

Božične praznike smo preživeli z gostjama iz Japonske

Klemen Cesar

Že tretje leto zapored smo v naši družini gostili študentki iz daljne Japonske. Enaindvajsetega decembra smo ju šli iskati na Letališče Jožeta Pučnika. Stike z njima smo navezali že pred časom, tako smo že prej vedeli, da

tokrat s komunikacijo ne bo težav. Reina je namreč že eno leto študirala v Kanadi, Chiaki pa je nekaj časa preživela v Ameriki. Naši gostji sta bili zelo prijetni in zanimivi ter navdušeni nad vsem novim. Bili sta presenečeni,

Pogled na Pohorje

da pri nas večina srednješolcev dobro govori angleško, učimo pa se vsaj še en ali dva druga tuja jezika, kar je pri njih zelo redko. Domači pa smo bili presenečeni in zadovoljni z njuno odločitvijo, da tudi med sabo govorita samo angleško, saj sta želeli, da mi razumemo vse, o čemer govorita, pa tudi zato, ker želita še izboljšati svoje znanje angleščine.

V dnevih, ki smo jih preživeli skupaj, smo jima predstavili predvsem Slovenj Gradec in okolico. Ogledali smo si staro mestno jedro Slovenj Gradca, Stari trg in grad, razvaline gradu Vodriž, povzpeli smo se na Rahtel in na Uršljo goro, Kope z okolico, ob polni luni smo odšli na nočni pohod na Kremžarico, sprehodili smo se okrog zaledenelega Ivarčkega jezera, pokazali smo jima manjšo kmetijo, odšli smo v Avstrijo ... Navdušeni sta bili nad večernimi dogodki na prostem, koncertom v Glasbeni šoli, Galerijo Perger ... Peljali smo ju tudi na naš tradicionalni božično-novoletni koncert. Bili sta srečni, da sta lahko doživeli to prijetno vzdušje in poslušali Ota Pestnerja.

Obe sta zelo vedoželjni, imata pa precej različne interese: ena študira naravovarstvo, druga glasbo, ena je navdušena športnica, druga pianistka, pevka in plesalka, ena je imela s seboj predvsem športna oblačila in obutev, druga le elegantne obleke.

Vreme je bilo vseh deset dni odlično. Reina in Chiaki sta bili navdušeni nad lepotami neokrnjene narave, čudovitimi razgledi, cerkvami in našo kulinariko. Pokazali smo jima, kako v krušni peči spečemo kruh in pico, kar jima je bilo še prav posebej zanimivo. En večer sta nam

Reina in Chiaki ob zaledenem mlinu

Reina in Chiaki s Klemnom Cesarjem pri Plešivškem mlinu

onidve pripravili japonsko večerjo, Chiaki pa je tudi zaplesala japonski ples v tradicionalnem japonskem kimonu. Zadnje jutro našega druženja smo

ugotavljali, da so naši skupaj preživeti dnevi res prehitro minili in da je bila to za vse nas ponovno nadvse prijetna izkušnja.

Odprtje križišča pri Anžiču

Toni Štrigl

Eno najbolj nevarnih križišč, ne le na območju Mestne občine Slovenj Gradec, temveč celotne Koroške (vsakodnevno gostejši promet Slovenj Gradec–Kotlje–Ravne na Koroškem), je pri Anžiču. Zavedanje o nujnih ukrepih zagotovitve večje prometne varnosti sodi v leto 2000, ko je mag. Peter Pungartnik kot takratni komandir Postaje prometne policije Slovenj Gradec in predsednik Vaške skupnosti Sele-Vrhe v sodelovanju s podružnično šolo na Selah in Mestno občino Slovenj Gradec poslal prvo problemsko

poročilo na takratno Ministrstvo za promet, Direkcijo Republike Slovenije za ceste.

V letu 2015 je minilo 15 let skupnih aktivnosti VS Sele-Vrhe, MO Slovenj

Gradec in Policijske postaje Slovenj Gradec, ki so dobile rezultat včasni ureditvi križišča pri Anžiču. Dolgoletne aktivnosti lahko strnemo v naslednji kronologiji dogajanja:

Odprtja so se udeležili domačini Sel, Vrh in okolice.

Odprtje parkirišča pri Gašperju

Trak so prerezali mag. Peter Pungartnik, Srečko Breznik in Andrej Čas, župan.

- na podlagi problemskih poročil VS Sele-Vrhe in OM Slovenj Gradec je bil v letu 2004 podpisan sporazum o sofinanciranju zadnje etape investicijskega projekta Colatio-Anžič na odseku od Vodenika do Pikerske bajte na Selah,

- v letu 2006 je bil izdelan projekt ureditve nevarnega križišča pri Anžiču, krožišče, v vrednosti 1,2 mio evrov, vendar do realizacije do danes ni prišlo; še več, župan MO SG Andrej Čas kljub resnično vloženemu velikemu trudu v zadnjih dveh letih na Direkciji RS za infrastrukturo ni dobil zagotovil, da se bo projekt realiziral v naslednjih petih letih.

Čeprav so v petnajstih letih na ministrstvo skoraj vsakodnevno romali dopisi, prošnje in zahteve, država ni našla ne volje ne finančnih sredstev za realizacijo nujnega projekta. Porazno stanje prometne varnosti na tem križišču, ki je od leta 2000 terjalo smrtno žrtev, skupno 18 poškodovanih oseb in večjo materialno škodo v prijavljenih 32 prometnih nesrečah, ki jih je bilo še veliko več, saj jih večinoma niso prijavili policiji, je zahtevalo takojšen odziv vseh, ki lahko prispevajo k večji varnosti iz leta v leto

povečanega prometa po regionalni cesti Slovenj Gradec-Ravne na Koroškem.

Odprtje začasne ureditve križišča, kot ga vidimo danes, pomeni umiritev prometa na cesti iz Bukovske vasi, ki je bila najpogostejši vzrok za nastanek prometnih nesreč (hitrost in izsiljevanje prednosti), dodatne površine za pešce, osvetlitev križišča, omejitev hitrosti z oznako kraja Sele-Vrhe, kar je vse skupaj zasnovano in narejeno s ciljem povečanje prometne varnosti.

Zahvala gre predvsem županu, občinskemu svetu in referatu za promet za posluh, ki je pomenil realizacijo nujnega projekta začasne prometne ureditve križišča pri Anžiču. Začasna ureditev je rezultat vzornega sodelovanja VS, šole, policije in MO Slovenj Gradec, kar je temelj Slovenj Gradca in vseh, ki se vsakodnevno vozijo na tej relaciji.

Omeniti pa moramo še eno odprtje, in sicer novih parkirišč pred Kava barom Gašper, za kar gre velika zahvala Marjetki in Srečku Brezniku za zasluge pri izpeljavi celotnega projekta.

Po uradnem delu smo bili vsi prisotni lepo postreženi z jedačo in pijačo iz Kava bara Gašper in po zaslugi Vaške skupnosti

Sele-Vrhe. Hvala tudi predsedniku mag. Petru Pungartniku, Pevskemu zboru Ksaver Meško, Osnovni šoli Sele-Vrhe, harmonikarju Dejanu Kotniku, PGD Sele-Vrhe za varnost in vsem drugim, ki so bili udeleženi v tem projektu.

Projekt začasne ureditve križišča pri Anžiču v vrednosti 82.000 EUR je bil v celoti financiran iz občinskega proračuna MO Slovenj Gradec, asfaltiranje celotnega križišča v vrednosti 45.000 EUR pa je financirala Direkcija RS za infrastrukturo.

V povzetku velja omeniti, da začasna ureditev križišča ne vpliva na že sklenjen sporazum iz leta 2004 o graditvi krožnega križišča, ki je še vedno velik dolg države temu delu Koroške.

V zaključku si vsi skupaj želimo, da bi se promet na tem delu odvijal bolj varno, da bi vozniki razumeli pomen postavke oznak kraja, s katerimi se prvič v zgodovini na tak način označujeta kraja Sele in Vrhe, postavljenih hitrostnih ovir, prehodov za pešce, osvetlitve križišča in pločnikov za pešce ter s tem tudi osebno prispevali k boljši prometni varnosti sebe in drugih udeležencev.

Kulturni program so s pesmijo popestrili člani MPZ Ksaver Meško.

Od Labota do Šentpavla v Avstriji

Mirko Tovšak

Adventni čas je za kristjane čas pričakovanja. V tem obdobju se namreč katoličani pripravljajo na božične praznike, ko slavijo praznik rojstva Jezusa Kristusa. Adventno obdobje se začne štiri tedne pred božičem, štiri nedelje do božiča pa na simbolni način obeležujemo z adventnimi venčki, na katerih so štiri sveče, vsaka za eno izmed nedelj pred božičem. Izdelava adventnih venčkov je postala priljubljena oblika doma izdelanih okraskov. V zadnjem času jih izdelujejo tudi v večjih organiziranih skupinah, izkupiček za prodane venčke pa gre v dobrodelne namene.

Na maloobmejnem območju med Dravogradom in Labodom pa začetek

Začetek pohoda

adventa proslavijo na svojstven način. Že nekaj let zapored na prvo adventno nedeljo pripravijo množičen pohod od Labota do Šentpavla v Avstriji. Tega pohoda se udeležujejo tako pohodniki iz okolice Dravograda kot okolice Labota, tako da ta predstavlja svojstveno druženje in utrjevanje prijateljstva ljudi ob slovensko-avstrijski meji.

Tudi letos je bilo tako. Že pred cerkvijo v Dravogradu se nas je zbralo kar lepo število pohodnikov, ki smo se nato z avtomobili odpeljali do Labota, kjer so nas pričakali še pohodniki iz okolice Labota. Skupina kakšnih 50 romarjev se je zatem podala po kolesarski stezi ob Dravi, prečkala glavno cesto, ki pelje v Lavantinsko dolino, nato pa prehodila 12 km po poljskih in gozdnih poteh vse do benediktinskega samostana v Šentpavlu. To je eden izmed redkih še delujočih samostanov v Avstriji, ki je bil ustanovljen leta 1901 in v katerem sta tudi velika muzejska zbirka in cerkvena bazilika sv. Pavla.

Med potjo so se nam pridružili številni drugi pohodniki, tako da nas je v naši skupini prispelo v Šentpavel nekaj nad 70 romarjev. Istočasno so prišle še štiri skupine, vseh romarjev pa se nas je tako na samostanskem dvorišču zbralo več kot 300. V samostan smo prispeli že v trdi temi ob soju naglavnih svetilk, kar je našemu pohodu dajalo še poseben čar, na dvorišču samostana pa so nas organizatorji pričakali s tabornim ognjem in vsem pohodnikom razdelili topel čaj. Dobili smo tudi svečke in se nato s

Skupina pohodnikov iz Dravograda

Pogostitev v jedilnici samostana

prižganimi podali v čudovito baziliko, kjer smo se udeležili priložnostnih pobožnosti. Pobožnost so vodili duhovniki v obeh pogovornih jezikih, v slovenščini in nemščini. Našo skupino je vodil župnik iz Dravograda Igor Glasenčnik, ki je prav tako sodeloval pri tej pobožnosti.

Ob koncu so nas prijazni domačini pogostili še z malico in čajem, nato pa nas z avtomobili popeljali nazaj v Labot, od koder smo se s svojimi avtomobili vrnili na domove.

Skupinska fotografija pohodnikov v Labotu

Ob svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč

Marijan Križaj

V soboto, 14. novembra, na predvečer letošnjega svetovnega dne spomina na žrtve prometnih nesreč, so ob glavni cesti v Mislinji zagorele svečke. Za svetovni dan tega spomina je bila imenovana tretja nedelja v novembru in temu mednarodnemu obeležju se pridružuje tudi Občina Mislinja. Vabilu Zavoda Varna pot se je namreč brž odzval Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu naše občine. Ob bližnjih se vsa ta leta na prireditvi zberejo prijatelji, sodelavci in znanci ter številni občani. Pretreseni prisluhnejo besedam tolažbe ob smrti ali poškodbi v prometni nesreči, ki dolgotrajno ali celo trajno pušča vpliv na življenje celotne družine.

Po uvodnih pozdravnih besedah moderatorja, ki je nanizal nekaj zanimivosti o gibanju, je podatek, da se v koroški regiji prav v našem kraju sliši glas, s katerim želimo opozoriti na bolečino, ki jo tragični dogodki povzročijo bližnjim in številnim poškodovanim, prižgal ponos v marsikaterih očeh. Čutil se je tudi v besedah Milana Hliša, prizadevnega predsednika SPV (Svet za preventivo in vzgojo) naše občine. Poudaril je pomembnost svetovnega dne spomina, ki povezuje žrtve prometnih nesreč po vsem

V spomin žrtvam prometnih nesreč

svetu, in izrazil podporo sloganu "Naj bodo naše ceste varne" ter hvaležnost članom sveta, županu in vsem prisotnim. Za njim je spregovoril župan Bojan Borovnik. Izrazil je hvaležnost članom SPV, ki so ob grozljivih podatkih o žrtvah prometnih nesreč, ne le v svetu, temveč tudi v naši državi, spoznali, da s spominom in javnim pogovorom o žrtvah prometnih nesreč lahko ustvarimo skupno preventivo. To, kar je v svetu WHO (Svetovna zdravstvena organizacija, World Health Organization), je v Sloveniji Zavod Varna pot, organizator in koordinator aktivnosti pa je naš SPV. Komandir PP (Policijske postaje) Slovenj Gradec Igor Knez je poudaril, da je ob vseh prizadevanjih prometne policije nesreč še vedno preveč. Zato se zahvaljuje vsem, ki kot naš SPV z aktivnostjo ob svetovnem dnevu spomina opozarjajo na posledice, ki jih tragični dogodki na krvavih cestiščih puščajo v življenju bližnjih. So pa tudi trenutki, ko lahko spregovorimo o varni

vožnji in ravnanju udeležencev v prometu. O odgovornem in požrtvovalnem ravnanju gasilcev v številnih primerih nesreč je prisotnim spregovoril Zdravko Sešel, poveljnik Občinske zveze gasilskih društev naše občine.

Ob tragičnih dogodkih na naših cestah čaka zdravnik ob vsej strokovnosti še nudenje najrazličnejše pomoči bližnjim. S tem nam je enega izmed dogodkov tako doživeto razodela naša zdravnica Leonarda Pirmanšek, da so se nam zableščale solze v očeh in spoštovanje v srcu. Da je ravnanje duhovnika tolažba, ki se poraja ob pogrebnem obredu in bližnje popelje v svet duhovnosti, nam je razodel duhovnik Tine Tajnik.

Kako globoko so v naša srca kanile besede vseh, ki so nam spregovorili, je težko zapisati. So pa zagorele v svetlobi sveč, ki smo jih prižgali delegacije članov SPV, župana in gostje na prireditvenem prostoru ob glavni cesti.

Z mislimi pri žrtvah naših cest

Vaja v bolnišnici

Franc Areh

18. decembra 2015 je Koroška dobila nov urgentni center, ki je uradno začel delovati prve dni v januarju 2016. Center predstavlja pomembno točko in je velik korak k napredku ter boljši organizaciji službe nujne medicinske pomoči v celotni koroški regiji.

Vzpostavitev in delovanje urgentnega centra bosta pripomogla k hitrejši, kakovostnejši ter varnejši obravnavi pacientov. Z vsem tem naj bi se izboljšala tudi dostopnost do zdravstvenih storitev, saj bodo bolniki lahko prejeli vso strokovno medicinsko pomoč na enem mestu. Velika pridobitev za Splošno bolnišnico Slovenj Gradec pa je izgradnja helidroma na strehi bolnišnice, s čimer se bo bistveno zmanjšal odzivni čas za prevoz bolnikov v Ljubljano.

V decembru je potekala gasilska vaja na helidromu v primeru požara. Namen vaje je bil prikazati reševanje v primeru nesreče helikopterja pri pristajanju, ko

pride do požara in posledično tudi do razlitja goriva v notranje prostore. Ugotavljala se je pripravljenost zaposlenih v bolnišnici, ki so za to še posebej usposobljeni in odgovorni. Prav tako sta se preverili sodelovanje in delovanje oseb, ki so zadolžene za reševanje v bolnišnici, ter sodelovanje s Prostovoljnim gasilskim društvom Slovenj Gradec, Koroškim

gasilskim zavodom Ravne na Koroškem ter Centrom za obveščanje Slovenj Gradec. Zaradi predvidenega večjega požara so na vaji sodelovali tudi gasilci iz Prostovoljnega gasilskega društva Stari trg.

Vsi odgovorni so vajo ocenili zelo pozitivno in so se vsem sodelujočim zahvalili. Takšne vaje naj bi v prihodnje potekale vsako leto.

10. DRAŽBA VREDNEGA LESA V SLOVENIJI

11. 2. 2016 Obrtno podjetniška cona Ozare Slovenj Gradec

PROGRAM

- 9.00** Novinarska konferenca
Mrežni podjetniški inkubator
- 10.00** Prost ogled
16:00 razstavni prostor licitacije
- 10.30** Uvodni pozdrav in razglasitev rezultatov
razstavni prostor licitacije
- 11:30** Otvoritev razstave „Dotik lesa“ dijakov
ŠC Srednje šole Slovenj Gradec in Muta
ter študentov Fakultete za arhitekturo
iz Ljubljane
Mrežni podjetniški inkubator
- 12:30** Strokovna konferenca „Dvig dodane vrednosti slovenskemu lesu“
Mrežni podjetniški inkubator

KONFERENCA /12.00–15.10/

Registracija udeležencev

Uvodni nagovor in pozdrav udeležencem

Andrej Čas, župan Mestne občine Slovenj Gradec | Ivan Škodnik, poslanec v Državnem zboru

Vloga ZGS pri gospodarjenju s slovenskimi gozdovi

Damjan Oražem, direktor – Zavod za gozdove Slovenije

Aktivnosti ministrstva, spodbude in načrtovani razpisi

Miha Marenče, državni sekretar – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Spodbude ministrstva lesnopredelovalni industriji

Jože Prikeržnik, direktor direktorata – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Direktorat za lesarstvo

Pregled preteklih licitacij: kupci in končni proizvodi iz najdražje slovenske hlodovine

Veronika Valentar, specialistka za gozdarstvo – Kmetijsko gozdrski zavod Maribor

Vloga raziskav in razvoja pri dvigu dodane vrednosti lesa

dr. Andreja Kutnar, izredna profesorica – Univerza na Primorskem, Famnit

Vloga oblikovanja in izobraževanja pri dvigu dodane vrednosti

izr. prof. Maruša Zorec, predstojnica Katedre za projektiranje – UL, Fakulteta za arhitekturo

Katjuša Krajnc in Rok Kuhar – Raketa d.o.o. | Arne Vehovar – Kubus arhitektura

Kako izkoristiti slovenski les v trajnostnem gradbeništvu?

dr. Bruno Dujič, direktor – CBD d.o.o., projektiranje lesenih konstrukcij

Primeri dobre prakse iz Avstrije

DI Herfried Lammer – Wood K Plus Kompetenzzentrum Holz GmbH

Od gozda do hiše

Silvo Pritrznik, direktor – Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec

Vloga lokalne skupnosti pri vzpodbujanju uporabe lesa

Boštjan Temnikar, svetovalec župana – Mestna občina Slovenj Gradec

Vodena razprava – vprašanja udeležencev

mag. Luka Zajec, direktor – Razvojni center koroškega gospodarstva, d.o.o.

Mreženje udeležencev ob kavi

Slovensko-dalmatinski večer s Tanjo Zajc Zupan

Ivan Rus

Poleg Koroškega radia je Miklavžev koncert organiziralo tudi Medgeneracijsko društvo Lučka Ravne na Koroškem. Nastopili so citrarka Tanja Zajc Zupan, skupina Gallus in pevka Teja Saksida. Koncert je povezovala voditeljica Ana Zupan, prebrala pa je tudi nekaj svojih pesmi.

Že predlani je Lučka organizirala koncert s Tanjo Zajc Zupan, s pevko Brigito Vrhovnik Dorič in s pevcem Hervinom Jakončičem. Program je bil bogat in dobro je, da je Tanja letos ponovila koncert. Dvorana Kulturnega doma na Ravnah na Koroškem je bila nabito polna, izvajalci pa so bili letos drugi. Igrali in peli so slovenske ljudske in zabavne pesmi, slovenske popevke, dalmatinske pesmi in *evergrine*. Izvedli so Avsenikov venček znanih pesmi (Morska pravljica, Prinesi mi rože, Moj dom, Ribič me je ujel, Larina pesem) in dalmatinsko Čiribiribela Mare moja. Anja je recitala odlomek iz filma Cvetje v jeseni – prizor, v katerem Janez zaprosi Meto za roko – in Tanja jo je spremljala na citrah s čudovito pesmijo iz tega filma.

Tanja Zajc Zupan že dvajset let razveseljuje staro in mlado. Posnela je več instrumentalnih skladb (citre) in dve zgoščenki z božičnimi pesmimi. Izdala je ponatis prve zgoščenke z naslovom Od tod do večnosti, na kateri so posnete skladbe Pesem ptic trnovk, Larina pesem,

Tanja Zajc Zupan, Teja Saksida in klapa Gallus

Mistralova hči, My Way in druge.

Tanja sodeluje z orkestrom slovenske policije pod vodstvom Romana Krajncana. Bila je gostja v mnogih televizijskih oddajah (Na zdravje, Dobro jutro, Moja Slovenija). Zadnja leta nastopa s pevko Tejo Saksida, z moško vokalno skupino Stiški kvartet in s skupino Gallus. To skupino družijo prijateljstvo, ubrano večglasno petje in dalmatinski melos.

Teja Saksida je slovenska muzikologinja, pevka resne in zabavne glasbe ter učiteljica petja na več šolah. Vodi Stiški kvartet in podaja osnove vokalne tehnike v zboru RTV in APZ Tone Tomšič. Njen repertoar sega od opernih

arij in sodobnega klasičnega repertoarja preko popevk in filmske glasbe do ljudskih glasbenih priredb.

Ana Zupan je študentka primerjalne književnosti in slovenistike. Piše pesmi, prozo in scenarije. Vodi prireditve in jih občasno organizira. Vodila je že več maminih koncertov in dobrodelnih prireditev, na katerih je deklamirala svoje pesmi.

Ob zaključku Slovensko-dalmatinskega večera je vsa dvorana zapela Slakovo pesem V dolini tihi.

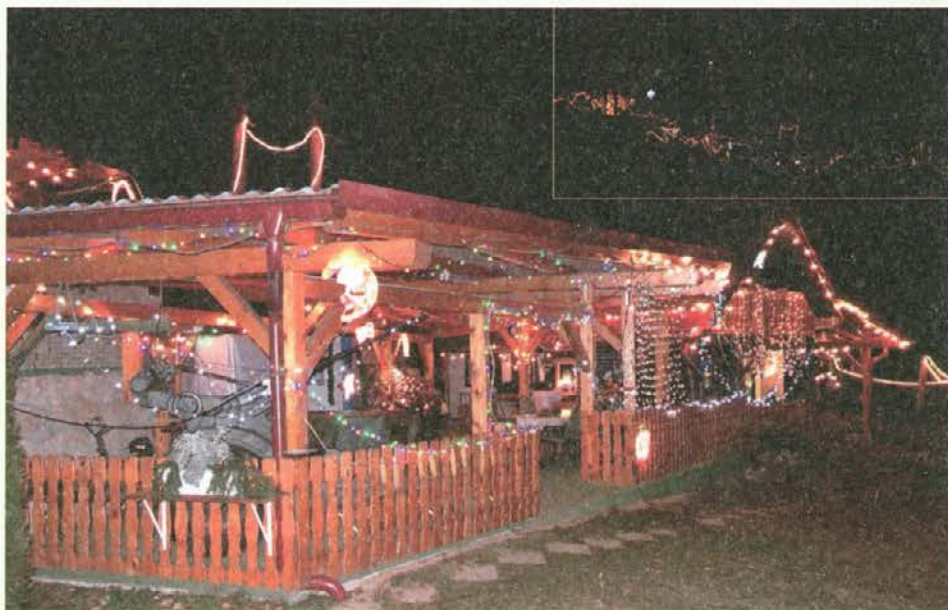
Hvala organizatorjem iz Lučke za ta čudoviti večer!

V novoletnem času je pri Toniju gorelo 18.000 lučk

Zdenko Kupčič

Toni Štrigl, kdo ga ne pozna! Toni je vnet zbiratelj in velik muzealec. Tako ima v svoji hiši in dozdiku veliko zbirko zgodovinskih in vojaških eksponatov. Med drugim tudi čisto ta pravi vojaški top. Ob novem letu pa njegov muzej in vsa okolica zvečer bogato oživi v tisočih lučkah. Letos je za to okrasitev uporabil 18.000 žarnic.

Res je vsestranski, pripravlja tudi zelišča, čaje in kreme. Je pa tudi reden krvodajalec, saj je kri daroval že 97-krat!

Trije kralji v Podgorju

Leopold Korat

V uvodu revije za kolednike ob trikraljevski akciji Misijonskega središča Slovenije za leto 2015/16 je zapisano: "Kaj, če bi kamen dejal: 'Jaz sam še morem zgraditi hiše!' Vasi in mest ne bi imeli. Kaj, če bi kapljica vode dejala: 'Saj jaz sama ne morem ustvariti reke!' Oceana ne bi imeli. Kot je za hišo potreben vsak kamen in vsaka kapljica je pomembna za ocean, tako svet, da bi bil boljši, potrebuje vsakega od nas."

Da je to res, dokazujejo ambulantne in šole v misijonskih deželah. To so letos ponovno dokazali naši podgorski "trije kralji in kraljice". To so dokazali tudi krajanje Podgorja, ki so na večer pred praznikom Sv. treh kraljev, na "tretji sveti večer" odpirali svoje domove in svoja srca. Z dobroto in ljubeznijo do vseh, ki v daljnih deželah nimajo, kar imamo mi, so darovali za otroke na Madagaskarju, v Braziliji, Senegalju, Ukrajini, Kanadi in na Salomonovih otokih. Tam se bodo gradile šole, šolski centri, delavnice, dvorane, vrtci, opremili se bodo prostori ...

V precej hladnem jutru smo že začeli s pripravi na potovanje treh kraljev od hiše do hiše, od doma do doma, od srca do srca ... Popoldan smo se že dvajseto leto (mali jubilej!) zbrali v veroučni učilnici župnišča. S pomočjo katehistinje Marije smo se razdelili v dve skupini, še za *probo* zapeli, odšli v župnijsko cerkev, kjer smo blagoslovili kredo ter ogled in naredili še

Podgorski Sveti trije kralji s spremstvom

eno fotografijo za spomin. Vsako skupino otrok kraljev in kraljic sta spremljala dva odrasla, da je bila pot lažja in varnejša. Težko je opisati vsa srečanja s prebivalci Podgorja. Kako lepo so nas sprejeli in se zahvaljevali za obisk. Voščili smo jim blagoslovljeno, zdravo in veselo novo leto 2016.

Kar precej utrujeni smo se vrnil v župnišče. Jutri bo nov dan, ki bo za naše "kralje in kraljice" precej naporen, saj bodo male *bučke* malo utrujene in zaspale. Čeprav je bilo precej naporno, bo v srcu ostal lep in drag spomin. Saj smo naredili veliko dobrega in lepega. Naj bo tudi ta zapis delček zahvale vsem, ki so "kraljevali". V imenu vseh, ki bodo deležni darov naših krajanov in jih nikoli ne bomo spoznali – HVALA!

Razborski trije kralji s spremstvom

Tako so kralji s kraljico pešali od hiše do hiše.

3. januarja, tri dni pred samim praznikom Sv. treh kraljev, so z zvezdo in pesmijo obiskovali hiše tudi razborski otroci. Pred cerkvijo v Razborju so se takole postavili pred objektiv in nato po skupinah odšli od hiše do hiše.

Med spremstvom podgorskih kraljev je bila tudi kraljica.

Pevci župnije Dravograd so v spremstvu Svetih treh kraljev obiskovali krajane

Vančy

Pevci so ob prihodu prepevali koledniško pesem "Dober večer Bog vam daj". Spremljali so jih trije kralji, oblečeni v posebna oblačila in s kronami na glavah, ki so predstavljali Gašperja, Miho in Boltežarja (od tu tudi kratica na nalepki, ki se nalepi na vhodna vrata G + M + B). Ob prihodu pred vrata hiše ali stanovanja je glavni kralj povedal: "Prinašamo vam radostno vest, da je rojen naš odrešenik Jezus Kristus, ki naj blagoslovi to hišo in vse, ki v njej prebivajo. V novem letu pa vam voščimo mnogo kruha, mnogo vina, da bi zdrava in srečna bila družina. Blagoslov svoj Bog vam daj, pa še nam darujte kaj. Liter vina, pehar orehov, par klobas pa gremo od vas." Po tem nagovoru, in če smo bili povabljeni naprej,

Foto: Tadeja Peruš

Trije kralji v Šentilju

Ida Robnik

6. januar je še zadnji praznični dan po božiču. Na predvečer tega dne različne skupine pevcev hodijo od hiše do hiše in prepevajo trikraljevske pesmi, domačini pa jim ponudijo kozarček pijače, ponekod tudi sladko pecivo, za s seboj pa jim pripravijo kakšno steklenico in denar, le redkokje še klobaso. Vse, kar naberejo ta večer, namenijo za dobrodelne organizacije ali posameznike, ki so potrebni pomoči.

Na območju Mislinje je letos prepevalo od hiše do hiše kar deset skupin.

Družina Prauhart je pevce pogostila, potem pa so se vsi skupaj postavili ob božične jasli.

Pevci cerkvenega pevskega zbora iz Šentilja pri Mislinji so se podali od hiše do hiše.

je drugi kralj blagoslovil prostore z blagoslovljeno vodo, tretji pa pokadil s kadilnico. Ob slovesu pa smo zapeli še poslovilno pesem. Tako smo letos obiskali 68 družin. Zbrane darove smo namenili za misijone.

Privoščilo za 2016

Vančy

Da bi suhim bilo malo bolj debelo, debelim, če jim paše, naj ostane, malim, da bi zrasli, da bi potem lahko že krave pasli.

Starim in osamljenim, da bi mladi jih večkrat obiskali. Vsem nam, da bili bi zdravi in veseli, kljub številnim vsem razlikam da bi se radi 'meli.

Darilo

Vančy

V začetku decembra je praznoval okrogli rojstni dan, 60 let, Jure Wastl, gospodar na kmetiji Bimar. Kmetija stoji tik pred vhodom v mesto Slovenj Gradec nasproti gostišča Murko. Na kmetiji imajo registrirani dodatni kmetijski dejavnosti peko kruha v krušni peči in predelavo mesnih dobrot in izdelkov (pripravo narezkov in pečenje odojkov).

Ko so prijatelji gospodarja Jureta povpraševali, kako bodo kaj praznovali ta okrogli jubilej, verjetno so imeli že pripravljeno zanimivo darilo, lesen kip, jim

je v šali odgovoril: "Nič ne bomo praznovali, bom takrat na morju." Prijatelji pa ne bi bili pravi prijatelji, če ne bi zanimive skulpture iz lesa naložili v kombi in se zapeljali k Juretu, ki je takrat res bil nekaj dni na morju. Zdaj pa ta zanimiva skulptura stoji pred vhodom Bimarjeve hiše.

Skulpturo iz lesa je izdelal umetnik Tadej Brgles iz Ljubnega ob Savinji.

Ko sva z gospodarjem Juretom ob kozarčku dobrega mošta pokramljala o rojstnih dnevih, mi je še kot zanimivost povedal, da je bil njegov vnuk tudi rojen 5. 5. 2005 kot peti Jure na Bimarjevi kmetiji.

Tudi jaz sem mu ob okroglem jubileju zaželel veliko dobro pečenega kruha in okusnih mesnih dobrot!

Jure ob svojem darilu

DAN ZA DNEM

Dan za dnem že leta mnoga križajo poti se moje.
A sem v snegu, ki zdaj pada, zaman iskal stopinje svoje.

So se skrile, so minile,
so utonile v stare sanje,
so izgubile se kot leta,
le spomin, spomin je nanje.

Ne spoznam korakov svojih,
sled drugačna je od moje,
noge druge, kdo in kaj ste,
najdite poti si svoje.

Sneg že pada tiho, nežno,
skrilo bo poti in vse,
naj moja pot se križa s tvojo
morda nekoč, nekoč in kje.

Zdaj pod kapo zasneženo
iščem svojo sled v snegu,
sem jo našel, tisto mojo,
zasneženo v belem bregu.

Stanko Grl

**Gradovi kralja Matjaža
letos že štiriindvajsetič!
Mitnek pod Peco,
29. 1.–31. 1. 2016**

**Prijave in informacije na
www.crna.si ali eno uro pred
začetkom prireditve,
ki bo ob 10. uri.**

Vabi TIC Črna na Koroškem

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC**

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorancov trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480 (vsak torek)
041 321 224

e-mail: viharrik.gg@gmail.com
viharrik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan Čokl, prof.

To številko je uredila:

Ida Robnik

Uredniški odbor:

Marta Krejan Čokl, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Mateja Uršnik

Lektorica:

Marta Krejan Čokl, prof.

Fotografija na naslovnici:

foto: Lidija K. Vidmar

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Seneković, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je
Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva.

Značaji

Milena Cigler Gregorc

Teofrast iz Ereza na otoku Lezbosu je bil grški pisatelj (ok. 371–ok. 286 pr. n. št.) in eden najuniverzalnejših antičnih učenjakov, Aristotelov učenec in njegov naslednik na čelu peripatetične filozofske šole. Najpomembnejši je njegov prispevek na področju botanike, in sicer je izdal dve veliki deli o botaniki Opisi rastlin in O vzrokih rastlin, a za njegovo najzanimivejše delo veljajo Značaji.

Del predgovora k Teofrastovi knjigi *Značaji*: "Večkrat sem premišljeval, kako to, da čeprav leži vsa dežela v podobnih podnebnih in drugih razmerah, da uživamo enako vzgojo, pa vendar imamo različno uravnane značaje.

Jaz sem dolgo opazoval človekovo naravo. Pogovarjal sem se z mnogimi ljudmi različnih narav in kar moči skrbno primerjal dobre in slabe. Zato bom po vrsti opisal njih značaje, kakšne bire so in kako se vedejo v vsakdanjih okoliščinah.

Zakaj mnenja sem, da bodo naši sinovi boljši, ako jim zapustimo take zapise, če si jih bodo jemali za vzgled, si bodo za družbo in občevarje izbirali raje spodobne ljudi."

A vendar je francoski moralist Jean de La Bruyère v uvodu k svojem prevodu *Značajev* leta 1688 kljub temu, kar je želel Teofrast, zapisal: "Resnično, ljudje se sploh niso spremenili, upoštevajoč njihovo srce in njihove strasti; še vedno so takšni, kakršni so bili nekoč in kakor so opisani pri Teofrastu: nečimrni, hinavski, prilizljivi, sebični, nesramni, vsiljivi, nezaupljivi, zlobni, prepirljivi, praznovorni."

Licemernost

Licemernost bi se mogla kratko imenovati zlomiselnost maskiranje dejanj in besed. Licemerec je zmožen pristopiti k sovražnikom in kramljati z njimi prijazno in brez mržnje. Ljudi, ki jih za hrbtno obira, hvali v obraz. Nasprotniku, ki je izgubil pravdo z njim, izraža svoje obžalovanje. Če govori kdo slabo o njem, mu odpusti in spregleda vse, kar mu optuje. Z ljudmi, ki

se jim je zgodila krivica ali ki so razsrjeni, govori sproščeno, kot da se ni nič zgodilo. Če bi ga kdo rad obiskal v nujni zadevi, mu sporoči, naj pride drugič.

Kadar ima kaj v delu, si ne da gledati v karte, ampak pravi, da še razmišlja, Dela se, kot da je pravkar prišel ali da je že pozno ali da se slabo počuti.

Ljudem, ki ga prosijo na posodo, pravi, da mu kupčija slabo gre, če je pa res v škripcih, se hvali, kako mu kupčija cvete.

Če je kaj slišal ali videl, noče pozneje nič vedeti. Če je v kaj privolil, se ne spomni. Zdaj ti reče, da bo premislil, zdaj spet, da nima pojma o stvari; enkrat, da se mu čudno zdi, drugič, da je že sam mislil na to.

Sploh je velik v rečenicah: "Ne verjamem, to mi ne gre v glavo, to me preseneča ... Praviš, da je postal drug? Seveda, meni tega ni povedal, stvar se mi zdi bolj kakor čudna, tvezi ti to komu drugemu! V zadregi sem, ali naj tebi odrečem zaupanje, ali naj njega obdolžim!" Glej, da se mu ne daš lahkoverno speljati!

Se nadaljuje.

80-letnica koroškega slikarja samouka Antona Repnika

Martina Cigler

Anton Repnik

Dejstvo, da imamo na Koroškem kar pestro paleto umetnikov, ne le akademskih, ampak tudi samoukov, ki so zaradi svojih del poznani tudi v tujini, nam je lahko v ponos.

V veliko veselje mi je ob njegovi častitljivi obletnici predstaviti Antona Repnika z Mute, ki se je kot slikar samouk povzpel v sam svetovni vrh.

Njegova zvrst slikanja se imenuje naivno slikarstvo, saj s slikami enostavno pove resnico o perečih problemih v življenju. Njegovi motivi predstavljajo ljudi iz socialnega dna, delavskega razreda, skratka Anton slika zgodbe ljudi z roba.

Naivno slikarstvo je v tretji četrtini prejšnjega stoletja posebej v Evropi dosegalo svoj višek. Oto Bihajl Merin je leta 1971 kot uslužbenec Mladinske knjige v Ljubljani napisal knjigo *Svetovni mojstri naivne umetnosti*, ki je izšla tudi v več tujih jezikih, Oto pa o naivcih pravi tole: "Skozi naivne slikarje govori Bog, zato s svojimi iskrenimi pogledi slikajo svoj svet enako vse življenje."

Risbe in slike Antona Repnika so pritegnile številne obiskovalce razstav po Sloveniji in v tujini in to, kar so videli, so mnogi tudi opisali. Na svoji plodni slikarski poti je Anton naslikal več kot 2000 slik in jih razstavil na dvestotih samostojnih razstavah. Nešteto pa je še njegovih skic in risb, na katerih je na hitro zabeležil na stotine kulturnikov in drugih ljudi, ki jih je srečal v svojem življenju.

Motiv: delo v gozdu

Slikam, ki predstavljajo malega človeka in njegov boj za preživetje, se včasih pridružijo tudi cvetje in živali, petelin, mačka, pes, včasih pa podobe veseljakov, muzikantov. S tem nam hoče sporočiti, da se kljub težkemu življenju brez rožic med ljudi včasih prikrade veselje in zgarane roke se poprimejo za v ples.

Življenje ni nikoli postlano z rožicami in nikoli ni samo krivično in kar je nespremenljivo, je, da vedno teče naprej. Tako tudi vsi mi želimo Antonu, da bi še velikokrat poprijel za čopič in ustvarjal ter ostal vesel. Ob njegovi 80-letnici mu je njegov sin Janez Repnik, prav tako slikar samouk, ki mu je oče vzor, v počastitev pripravil razstavo njegovih del v njegovi galeriji, kjer je potekal tudi kulturni program.

Dragi Anton, ostanite še naprej zdravi in naj nam vaša preprostost še naprej bogati življenje!

Danilo Kolar
(1964–2015)

Ko se poslovimo od čudovitih barv narave, s katerimi je jesen tako radodarna, dnevi postajajo vse bolj hladni, pusti in temačni. Sonce ima manj moči in le redko prodre skozi meglo in nizke oblake. Tako je tudi naš Dani imel vedno manj moči. Zakorakali smo v adventni čas, prižigali svečke na adventnem venčku, bili smo v velikem pričakovanju na rojstvo odrešenika. Prišel je odrešenik in Danija rešil trpljenja. Ampak k temu, da je kljub svoji boleznini in potovanju od enega do drugega zdravnika zdržal vse do tistega dne, so pripomogli njegova pohorska trma, vzdržljivost in veliko veselje do dela.

Ni besede, ki bi lahko bila dovolj velika za zahvalo za vse, kar je bil. Čeprav se je zaradi njegovega preranega odhoda v naša srca spustila huda bolečina, smo vendar ponosni, da smo živeli v njegovi bližini in da je bilo v njegovem srcu dovolj prostora tudi za nas, sorodnike, sosede, znance in prijatelje. Čeprav je imel svojo družino in ji razdaljal ljubezen, je je imel dovolj tudi za nas.

Rodil se je leta 1964 mami Faniki in očetu Jožetu na Krevhovi domačiji v številni družini. Bil je njen prvorojeni sin in staršem je kaj kmalu začel pomagati pri delu na kmetiji. Po prvo znanje za malega dečka je šel v klopi osnovne šole na Primožu. Že takrat je dokazal, da je v njem veliki borec. Po končani osnovni šoli je ostal na kmetiji in si ustvaril dopolnilno delo, ki ga je nadvse veselilo, saj je rad užival v naravi. Tudi ko je imel kanček prostega časa, se je vračal na svoje jase; dobro je vedel, kdaj in kje ga čaka kakšna divjad. S svojim delom si je ustvaril tople dom, lepo družino. Žena Cvetka bo zelo pogrešala svojega moža, sinovi bodo pogrešali svojega očeta. Svoje sinove Danila, Tadeja, Aleša in Gašperja je vzgojil v pridne in poštene fante, jih usmeril na njihovo pot življenja. Velika praznina bo ostala v srcu mame in očeta, velika praznina bo ostala v srcu bratov Jožeta in Bena, sester Sonje, Branke in Mateje in njihovih družin. Pogrešala ga bo vnukinja Diana, vnuk Tit pa se ga bo spominjal le po slikah in po naših besedah, kajti tudi v naših srcih bo ostal zapisan kot zelo dober sosed, prijatelj, znanec in sorodnik, vedno odprt za

sočloveka in vedno dobrosrčen. Nikoli ni potarnal, vedno je rekel, da bo že kako. Bil je pravi borec vse do zadnjega dne.

Dragi Dani, še bodo šumeli ti pohorski gozdovi, še se bo slišal glas motornih žag, še bomo slišali glas streliv iz pušk, nikoli več pa ne bomo videli tvojega nasmeha, videli tvojega pogleda in občutili tvoje tople dlani. Ostal pa boš v naših srcih, Krevhov Dani, takšen, kot si bil, kakršnega smo te imeli najbolj radi; delaven, dobrosrčen in borec vse do zadnjega dne.

Žalujoči: vsi njegovi

Bil si trden kakor skala,
bil pokončen kakor hrast,
a prišel je dan usode,
ki je zrušil skalo,
ki je zlomil hrast.

Jožica Jeromel

Fanika Kolar
(1942–2015)

Ko se ples narave konča, se s praznovanjem adventa začenja novo upanje. Iz obdobja spomina na mrtve se premaknemo v čas priprave na rojstvo. Ampak na Krevhovo domačijo so prišli črni oblaki in smo se spominjali od rojstva do smrti dveh življenj na kmetiji. Dveh življenj, ki sta bili celih 51 let močno povezani. Med njima so bile skane močne vezi, vezi, ki jih ni mogel pretrgati nihče. Komaj smo se poslavljali od Danija, je za vedno zaprla svoje utrujene oči tudi njegova mama Krevhova Fanika. Tako se bo nadaljevala njuna povezanost tudi onkraj življenja.

Tudi Fanika je bila kot Dani velika borka. Zibelka ji je stekla pri Krevhovi bajti leta 1942. Že deklici se je začela trnova pot v šolske klopi. Kar hitro po končani osnovni šoli jo je zaprosil za roko Krevhov Jože in tako se je poročila na Krevhovo domačijo. Ustvarila sta si tople dom za številno družino. Ker pa so kmetije po vojni bile vse drugo kot udobje, je morala trdno garati od zore do mraka, da je nasitila lačna usta svojih šestih otrok: sinov Danija, Jožka, Bena in hčera Sonje,

Branke in Mateje. Kajti otroci so bili njena prioriteta in neizmerno jih je ljubila. Vedno in povsod je bilo pri njej na prvem mestu poslanstvo matere.

A kljub polnim rokam dela in skrbi je imela dovolj časa tudi za svoje sosede, znance, prijatelje in sorodnike, ki smo danes ponosni, da smo majhen mozaik v njenem življenju. Veliko časa in svojega veselja je podarila tudi svojim vnukom in zelo vesela je bila pravnukov. Bila je ženska, ki se je zelo rada smejala in pela, vse do dne, ko ji je bolezen vzela glas. Ampak borila se je kot levinja in nam dokazala, da človek lahko živi dalje tudi brez glasu in da mu na obraz kljub boleznini pride nasmeh. Tako se je borila celih dvajset let do dne, ko je letos avgusta prišla nova bolezen, ki jo je priklenila na posteljo. Po tej boleznini je vedno bolj zgubljala moči, ampak ni se nehala boriti, bila je srečna, saj so ob njej stali otroci, ki so ji vračali ljubezen, podarjeno v mladosti.

Ampak smrt sina Danija je Faniko močno prizadela. Tako hude bolečine njeno srce ni zdržalo in je skupaj z njim odšla na večni počitek. Svojim otrokom je v pismu napisala: "Lepo se imejte, glejte naprej in se ne ozirajte nazaj," kot bi čutila, da se bo njeno življenje zaključilo v adventnem času, kajti advent je tudi praznik sedanjosti in prihodnosti.

Draga Fanika, še bodo šumeli ti pohorski gozdovi, še bodo drhteli travniki, tudi njive bodo preorane, okenske police bodo krasile cvetlice, le vaših žuljavih rok ne bo, nikoli več ne bo vašega iskrenega nasmeha, nikoli več ne bomo slišali vaših besed, ampak za vami bodo ostali sami lepi spomini, saj bili ste mama, žena, babica in prababica, katere poslanstva se ne da opisati samo z eno besedo. Bili ste tako dobrosrčni, da bi dali od sebe zadnjo stvar, pa četudi vam ne bi ostalo čisto nič. Takšno dobroto, kot jo je vam podarilo življenje, premore le malokdo. Srečno, Fanika, in iskrena hvala vam za vse lepe trenutke, ki smo jih preživeli z vami, za vse tople besede, ki ste jih delili z nami in hvala vam za tople stisk vaših rok.

Žalujoči: vsi njeni

Zaman vas iščejo naše oči,
zaman vas kliče naše srce,
srce ljubeče zdaj spi,
nam pa rosijo se solzne oči.
Odšli ste, več vas ni
in v srcih to spoznanje nas boli.
V bolečini nemi smo tiho sklonili glave
z lepo mislijo na vas – za slovo.

Jožica Jeromel

Anton Kavnik

1943–2015

Župnija Razbor se je 2. decembra za vedno poslovila od krajana in dobrega človeka – Kunejevega Tonija. Nekaj dni prej je umrl v Topolšici, kamor so ga le nekaj ur prej pripeljali iz Doma za varstvo odraslih Velenje. Kot zvest kristjan se je za vedno poslovil od našega zemeljskega življenja in odšel k Bogu.

Rajni Anton se je rodil 3. junija kot peti otrok v številni Kunejevi družini. Od štirih sinov je bil Toni najstarejši. Njegova otroška leta, kot tudi drugih otrok, niso bila lahka. Skromni grunt z majhno hišo je težko preživel tako veliko družino. Kljub skromnosti sta jih oče Franc in mama Ivanka vzgojila v poštenju, delavnosti in krščanskih vrednotah. V družinskem življenju ni manjkalo dobre volje in lepe domače pesmi. Oče je rad zaigral harmoniko in z njo osvojil srca svojih sinov. Toni je bil vedno priden in marljiv, pošten delavec, kar je dokazal že doma; sami so v tem času Tonijeve mladosti zgradili novo hišo. Rajni je vedno in povsod rad pomagal pri delu, še posebno tesarskim mojstrom. Leta so minevala, sestre in bratje so odhajali z domačije in Toni je prevzel kmetijo. Od 1987. leta dalje je na njej pridno gospodaril, dvajset let pozneje pa jo je podaril nečaku. Ko je doma postoril, kar je bilo treba, je rad odšel še k sosedom na pomoč. Vsi so ga imeli radi, saj je bil znan kot dober kosec, veseljak in šalivec. Kljub slabemu zdravju je še letos šel na košnjo v Rdeški vrh. Rad je bil v družbi, rad je šel na romanja in izlete. Za dobro voljo je kar sam poskrbel s svojo harmoniko. Bil je lovec z velikim in dobrim srcem. Pomagal je gasilskemu društvu, za kar so mu zelo hvaležni in se ga bodo radi spominjali. Redko je izpustil kako lepo nedeljo v domači fari in tudi v okolici. Posebno rad je poromal k Mariji Pomagaj na Brezje; ta želja se mu je še letos izpolnila. Velikokrat je poromal na Homec, na Sele k sv. Roku. Seveda je bila njegova priljubljena pot na Uršljo goro. Vedno je imel v žepu nekaj *arcnij*, če bo pot prehuda. Še letos je bil na prvo avgustovsko nedeljo, ko poromajo Razborčani na goro, med njimi.

Tak veseljak, kot je bil, tako rad, kot je imel družbo, pa se ni nikoli zagledal v kakšno dekle. Tako je vse breme dela na kmetiji prenašal sam. Lepo je skrbel za mamo in očeta; ko sta umrla, jima je nedeljo za nedeljo na grobu prižgal svečke. Pred mašo je ob cerkvi pozdravljaj

sokrajane in jim stiskal roke v pozdrav. Vedno je bil nasmejan in šegav. V nekaj zadnjih let pa so ga videli utrjenega, na obrazu se mu je že poznala izčrpanost. Leta 2010 je zbolel za rakom. Močan kot je bil, je bolezen kar nekaj let premagoval. V drugi polovici leta 2015 pa se mu je zdravje poslabšalo, tako da je od oktobra naprej potreboval stalo pomoč in oskrbo. Odločil se je, da se preseli v Dom za varstvo odraslih v Velenje. Sorodniki so ga v tem domu velikokrat in radi obiskovali.

Sorodniki se tudi ob slovesu od Tonija lepo zahvaljujejo bratoma Maksu in Fridi, ki sta mu stregla in zanj skrbela, dokler je bil doma. Lepa hvala tudi nečakinji Metki, ki ga je redno obiskovala in mu ob bolniški postelji krajšala čas. Hvala tudi vsem sosedom, patronažni sestri Andreji, osebju v bolnišnici Slovenj Gradec in osebju doma v Velenju, vsem, ki ste ga imeli radi, ki ste mu tako ali drugače pomagali in ga spremljali na zadnji poti do "božje njive" na Razborskem pokopališču. Hvala g. župniku, pevcem, praporščakom in pogrebni službi. Dom na Kunejevi domačiji je ostal prazen. Bratje in sestre pa bodo še prišli, posedeli pred rojstno hišo in obujali spomine na Tonija. Prav vsi se ga bomo radi spominjali, ko bomo kam poromali, ko bomo šli na goro, ko bomo zapeli in zaigrali na Šisernikovih pašnikih. V spomin na Tonija bomo zapeli in solza žalosti se bo spremenila v solzo veselja. V Toniju je bilo veliko veselja, dobrote, poštenosti, vere ... Vse to je našel tam, kjer nas čaka pravo veselje, kot poje naš Slovesek:

"Le eno veselje še čaka na me,
v presrečni deželi, kjer mlado je vse.
Trpljenje v taisto deželo ne zna,
le tamkaj je pravo veselje doma."

Toni, počivaj v miru!

Ivan Glasenčnik, Leopold Korat

Jožefa Kladnik

(27. 2. 1923–22. 12. 2015)

Hvala ti, mama, za rojstvo, življenje,
za čas, za ljubezen, skrb.
Hvala za bisere, stane v trpljenju,
naj večna ti lučka gori.

V knjigi življenja naše pokojne mame, babice in prababice Jožefe Kladnik iz Vodriža, po domače Prijoliceve mame, je zmanjkalo samo še nekaj vrstic in v februarju 2016 bi bil izpolnjen njen 93. list. Gospodar življenja pa je 22. 12. 2015 zaključil zadnji stavek: "Pridi!"

V dneh, ko smo se pripravljali na praznik rojstva Boga, se je, tako upamo in verujemo, rodila za srečno življenje v večnosti.

K večnemu počitku smo jo pospremili na predbožični dan, 24. 12. 2015, na pokopališče v bližini cerkve sv. Miklavža, v katero je vedno rada prihajala in zanj kot ključarka skrbela dobrih 60 let.

Počivaj v božjem varstvu, dobra, verna slovenska kmečka mati!

Iskrena hvala duhovniku gospodu kanoniku in kanclerju mariborske nadškofije Janezu Lesniku za besede tolažbe in pogrebni obred, somaševalcem domačemu župniku gospodu dekanu Tinetu Tajniku, gospodu prodekanu Leopoldu Koratu, gospodu Avguštinu Raščanu in gospodu Mirku Horvatu pa za darovane sv. maše.

Hvala gospodu Mirku Rožancu, cerkvenim pevcem, praporščakom, pogrebni službi Zaveršnik ter vsem, ki ste nam izrazili sožalje, nam pomagali in darovali za sv. maše.

Vsi njeni

Spomin

France Blatnik

Tako hitro mineva čas, odkar si se 19. januarja 2012 poslovil in za vedno odšel od nas tja, od koder ni vrnitve. Ne slišiš več šumenja vetra, tvojih bolečin ni več, ker so se preselile v naša srca. Ti si za nas roža, ki nikoli ne odvrže cvetov.

Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza bije iz oči,
le tebe ni že dolge dni
in ni poti od tam, kjer si.

Žalujoči žena Mojca in
hči Eva z družino

Od Pohorja do Ljubljane

Marjan Čuješ

Med zahodnimi podjetji, ki so želela z novimi stroji osvojiti jugoslovansko tržišče, je bila tudi firma Doll iz Oberstdorfa. To podjetje je proizvajalo priklopnike za specialne prevoze. Na naše podjetje je prišla ponudba, da nam predstavijo dvoosno prikolico, ki sledi vlečnemu vozilu kot po tirnicah, tudi brez fiksnega priklopa, ne glede na dolžino tovora. Za ta namen morajo preurediti le kamion, da lahko prikolico naloži in odpelje na določeno mesto, kjer se lahko začne nakladati. Čeprav tega nisem želel, so pri našem podjetju določili za ta namen prav moj tovornjak. Iz Oberstdorfa sta pripotovala dva strojnika in s pomočjo naših mehanikov v Mislinji v tednu dni preuredila kamion. Odrezali so del kesona in nanj privarili nekakšen most, po katerem si nato z dvigalom povlekel prikolico na hrbet kamiona, jo pričvrstili in zavaroval, dokler je nisi pripeljal na želeni kraj. S pomočjo te dvoosne priklovice sem moral na gospodarsko razstavišče v Ljubljano pripeljati 16-metrške "pilote", ki so jih pripravili na Pohorju pod Partizanko, da bi si na poletnem sejmu obiskovalci lahko ogledali tako prikolico kot tudi nakladanje tako dolgega lesa. Ko sem usvojil nakladanje priklovice na kamion, sta nemška strojnika odšla, z ostalimi problemi sem se pa ubadal sam. Ko smo šoferji v Postojni opravljali izpite za nakladalne naprave, so nam predvajali vsaj filme, ob gledanju katerih smo se lahko mnogo naučili, o delovanju te avtomatske priklovice pa nisem vedel nič, dokler vsega na lastni koži nisem občutil sam. To se je zgodilo zelo hitro.

Na to prvo vožnjo sta me s svojim vozilom spremljala inž. Lojze Klemenšek, ki je v podjetju skrbel za varnost pri delu, in Ivan Waltl kot moj nadrejeni. Tam pod Partizanko me je res čakal lepo obeljen in še spolzek les, ampak le posamezni kosi, zariti v obcestne jarke in ne na kupu, kot bi morali biti. Na razdalji več sto metrov daleč ob cesti se je začela moja kalvarija. Ker sem bil popolnoma brez izkušenj, sem prva dva hloda naložil in nato premaknil kamion naprej do drugega, ko sem na svojo grozo opazil, da je prikolica zavila pod rob ceste, hloda pa za njo. K sreči sem zadnji hip zavrl, da se ni prevrnila, saj je z enim parom koles še ostala na cesti. Odklopil sem cev za zračno zavoro, povezano s prikolico, in se lotil tistih dveh hlodov, ki sta se zataknila pod cesto, in ju

Moja družina s prijatelji ob priklopci firme Doll, naloženi na kamion.

potem le z dvigalom premikal ob robu cestišča vse dotlej, dokler jih nisem spravil na določeno mesto vsaj deset, kar je zadostovalo, da se je zapolnil prostor med ročicami na vrtilni plošči priklovice in kamiona. To je bil tudi pogoj, da je bila prikolica povezana s kamionom v eno telo in je začela delovati tako, kot smo pričakovali. Krmilni mehanizem na priklopci je deloval tako le, če je bil priklopnik pod tovorom. Ko sem izvel prikolico na cesto in jo spet naložil na kamion ter jo ponovno namestil za nakladanje, mi je le odleglo, saj sem bil od nenehnega vzpenjanja na dvigalo in premikanja kamiona že pošteno zdelan. Kar nekaj časa je trajalo, dokler nisem ob cesti pobral zadnjega hloda in končno vse skupaj povezal in pripravil za spust v dolino. Vse to se je dogajalo pred štiridesetimi leti na strmi cesti pod Partizanko. Ostrih ovinkov in ozkih mostov tam nekje pod *Cajnsko vilo* pa tudi ta prikolica ni zmogla, ampak sta mi pri tem pomagala moja spremljevalca. Zadnja os na priklopci je imela za te primere poseben volan, s katerim si jo lahko ročno usmerjal, da je sledila cesti in ni nasedla na kakšni mostnici. In ta pomožni volan sta vrtela moja sodelavca, dokler se nismo vsi ožnojeni ustavili pri Plesniku na Legnu.

Že v mraku sem opravil tudi drugi postanek, tokrat pa že na glavni cesti proti Ljubljani. Med vožnjo me je namreč motilo neko kovinsko udarjanje. Ko sem preveril povezanost tovora in luči ter opozorilnih tabel, sem našel tudi vzrok tistega kovinskega zvoka, ki me je motil. Pomožni volan, s katerim smo si pomagali na

ovinkasti cesti s Pohorja, je bilo treba po uporabi s posebnim zatičem zavarovati, da med vožnjo os priklovice ni mogla zaviti po svoje. Tisti zatič na verigi je prosto opletal in me strašil. Na to, kaj bi se zgodilo, če bi zadnja os le zavila po svoje, pa raje nisem več mislil, saj je adrenalin v meni deloval že ves dan, tako da nisem bil ne lačen in ne žejen.

V Ljubljano smo prispeli v trdi temi in si na sejmišču utirali pot med bivalnimi prikolicami in avtodomi do prostora, ki je bil določen za našo dejavnost v naslednjih dneh. Tam sem se od Lojzeta in Vanča, kot smo po domače klicali moja spremljevalca, poslovil, da sta se odpeljala domov, jaz pa sem se napotil v hotel Lev, kjer me je čakala soba. Zapletov pa tega dne ni hotelo biti konec. S skupino gostov sem zapustil dvigalo in poiskal svojo sobo, ki pa je bila zasedena. Ženske obleke na postelji in stolihi so me odvrnile, da bi vstopil, zato sem se jadrno umaknil. S ključem, s katerim sem sobo odklenil, je zakleniti nisem mogel. Odpravil sem se k receptorju in ga prosil, naj zaklene odprto sobo, da ne bo pozneje kaj narobe, pa mi ni verjel, saj hotelski ključi odpirajo vsak le določeno sobo in ne vseh. Ključ v moji roki, da je pravi, verjetno sem se zmotil le v hotelskem nadstropju. Glede nadstropja je imel prav, glede ključa pa ne. Ko sem končno pristal v svoji sobi, se s tem problemom nisem več ukvarjal, saj sem imel *zajebancije* za ta dan že dovolj. Le umil sem se in legel. To noč sem dobro spal, naslednje pa ne več, kajti okno moje sobe je bilo nad križiščem celovške in tržaške ceste, tam so pa noč in dan zavirali

in speljevali avtomobili ter kratili spanec osebam, ki takega okolja niso vajene.

Naslednje jutro smo se zbrali vsi, ki smo imeli opravke na sejmišču. Zastopnik firme Doll je imel bivalnik postavljen blizu mojega kamiona, da je lahko vsakemu interesentu postregel s podatki o njihovih dosežkih na področju strojegradnje pa tudi sicer je bilo zanimanje za prikolico precejšnje. Moj, sedaj že stari znanec inž. Stark je prišel v spremstvu tovarniškega demonstratorja za dvigalo. Peter, kot je bilo ime šoferju, se je takoj spravil na dvigalo in začel premetavati "pilote", da bi se prepričal, ali bo potem, ko bo šlo zares, vse v redu. Ob nekem večjem sunku se je zamajala kabina na kamionu in motor je utihnil. Moja gosta sta se vsa prestrašena spogledala, jaz pa sem bolj sebi kot drugim v "šoferski" slovenščini glasno dejal: "Štand gas zajla je crknila!" Mislim sem, da me tako nihče ni razumel, pa se je takoj oglašil inž. Stark in ponovil: "O, gas seile? Kaput?" In že si je vihal rokave bele srjace pa tudi Peter je splezal dol z dvigala in bil pripravljen pomagati. Jaz sem se jima le nasmešnil, saj pomagati ni bilo treba, ker se mi to ni zgodilo prvič. Dvignil sem pokrov motorja in segel po novo žično vrv, ki je bila vedno v rezervi, ter jo v nekaj minutah zamenjal. Medtem ko je motor že mrmral svojo pesem, sta si ga ogledovala in se čudila. Nista mogla verjeti, da je moj "man" star že šest let, motor in okolica pod pokrovom pa kot nova. Ja, stari šoferji smo pač nekoč za svoja vozila bolj skrbeli kot zase. Naloge šoferja Petra sem v naslednjih dneh prevzel kar sam, saj je bilo premetavati hlode na tla in jih na tri različne načine polagati nazaj na kamion proti temu, kar sem doživljal na Pohorju, prav zabavno. Pa tudi z dvigalom sem ravnal bolj nežno, saj sem si navsezadnje z njim služil vsakdanji kruh, kar je opazil tudi inž. Stark, ki ni skoparil s pohvalami za moje delo. To so mi povedali predstavniki Jonseredsa iz Ljubljane, ker jaz nemško nisem razumel in bi me radi mene lahko tudi kritiziral. Zaupanje mi je pokazal tudi s tem, da me je poslal na Oplov servis po svoj avto, ki je bil na nekem pregledu, in lahko rečem, da sem bil kar počaščen. Voziti se sam v prestižni limuzini, kot je bil Opel kapitan, po ulicah Ljubljane se mi je zdelo imenitno. V avtu je bila tudi telefonska centrala, tako da je bil inž. Stark preko nje že takrat povezan z vsemi pomembnimi firmami v Evropi. Ko smo zaključili z opravili na sejmu, pa se je izkazal tudi Peter. Prikolico je postavil na pravo oddaljenost, kar prej glede na dolžino lesa menda ni bila, nato pa za vrnitev domov sam naložil kamion. Še prej pa mi je povedal, da bi bila takrat na Pohorju v

začetku vožnje dovolj tudi tista dva hloda, če bi ju s posebnimi sponami pričvrstil ob zunanji del ročic na vrtilni plošči, saj bi mi prikolica brez problemov sledila. Škoda, da sem to izvedel šele v Ljubljani, še večja škoda pa je bila storjena, ko naše podjetje te prikolice ni odkupilo po polovični ceni, kot jo je ponujalo podjetje Doll. Če so mi že kamion skazili s to predelavo, ki me je potem zaradi spremenjenega težišča le ovirala, bi lahko obdržali tudi prikolico. Ob slovesu me je presenetil tudi inž. Stark. Za darilo mi je dal lesen zabojček, v katerem je bil komplet tesnil za moje dvigalo. Preko ljubljanskega tolmača se mi je zahvalil in povedal, da je to darilo samo zame, zato da bom lahko tudi za dvigalo tako skrbel kot za svojega "mana", o čemer se je sam prepričal. Iskrena hvala vsakemu človeku prija in tudi meni je. Zato se nisem branil, da so me v imenu firme Jonsereds še enkrat poslali v Srbijo na neke predstavitve svojih dvigal, ki jih je nabavilo in uvajalo Gozdno gospodarstvo iz Kraljeva.

Za zaključek te zgodbe, za katero upam, da ni za večino bralcev dolgočasna, naj razkrijem še usodo tega darila. Ko sem nekoč po dolgih letih na nekem servisu na Gorenjskem zagledal kamion z enakim dvigalom, kot sem ga nekoč uporabljal tudi sam, sem ogovoril lastnika in ga vprašal, kako mu kaj služi. Odgovoril mi je, da je kupil staro že odpisano dvigalo in mu še dobro služi, le s tesnili za cilindre so težave, ker originalih ni več, ponaredki pa ne zdržijo dolgo. Takrat sem se spomnil, da

imam jaz še vedno neke tisti zabojček s tesnili, ki mi jih v šoferski karieri ni uspelo porabiti in bodo mogoče še uporabna. Ker je bil ta fant znanec mojega prijatelja, pri katerem sem se večkrat mudil, sem mu obljubil, da mu jih ob priliki pustim pri njem. Ker ga je pa zanimala cena, sem mu odvrnil, da mu jih podarjam, saj so jih tudi meni podarili.

Neko nedeljsko jutro pa me preseneti že prej omenjeni prijatelj z Gorenjske s povabilom na kosilo in z vestjo, da ima nekaj zame. V hladilniku pri njem me je čakala noga odraslega teleta. V zahvalo za prejeto tesnila, ki so bila po tolikih letih še vedno uporabna, jo je prinesel tisti kmečki fant, ki se je poleg kmetovanja ukvarjal še s prevozništvom. Darilo sem seveda vzel, ker takrat še nisem vedel, da lahko to pomeni tudi korupcijsko dejanje. Ampak če je korupcija tako slastna, kot so bili zrezki s tiste noge, potem se ne čudim, da se je toliko ljudi tako rado poslužuje. Najbolj se čudim dejstvu, da me ne peče vest radi tistega zabojčka tesnil, da ga vkljub temu, da je bil namenjen samo meni, nisem predal v skladišče naše delavnice, kot sem sprva nameraval. Toda, če se mi nekoč za tiste hidravlične črpalke, pridobljene z mojo pomočjo, nihče niti zahvalil ni, potem je to delna uteha za neko zamero, ki bi morala biti že davno pozabljena, pa, kot vidite, ni. Torej, čeprav nisem politik, tudi zame drži pravilo: "Ni sprave, brez pozabe!"

Tako je bila videti moja vožnja 16-metrskih hlodov s Pohorja v Ljubljano.

Med zgradbe, ki imajo izredno bogato zgodovino, zanimivo preteklost in pripovedujejo neverjetne zgodbe, zagotovo sodijo planinske koč. Nekoč so jih pri nas gradili tujci ali jih imenovali po svojih pomembnejših, ampak nismo se dali, zgradili smo svoje, dali smo jim slovenska imena, ji obnavljali in še vedno skrbimo zanje. Na Koroškem je koč, ki predstavljajo več kot zavetišče, udobje, zavetje, toplino, ko dežuje ali je mraz, enajst. Vas zanima katere so? Več o njih boste lahko izvedeli v naslednji številki Viharnika, obiskoval jih bo Mirko Tovšak, v prvi pa si lahko preberete, kdo je odgovoren za postavitve znanega šestdesetletnega Poštarskega doma, ki sicer ni deklariran kot planinska koč, vendar ga pogosto koristimo ravno kot takega, predstavljen pa je bil junija 2015.

Martin Prevorčnik in Poštarski dom

Jože Potočnik, prof.

Z velikim zanimanjem sem prebral zapis z gornjim naslovom, ki ga je napisala neutrudna in redna dopisnica našega Viharnika, Nevenka Knez. Njeni in drugi zapisi so pomemben vir, ki ohranja spomin na našo preteklost. Avtorica me je spodbudila, da sem zbral številne pisne vire o pomembni osebnosti, ki je v mladosti živela in delala v Slovenj Gradcu in v Mariboru.

Kdo je bil Martin Prevorčnik, p. d. Pastirkov Tine (1920–2007)?

Ob Celjski cesti je bil njegov dom. Že leta 1936 je bil najmlajši godbenik v Mestni godbi Slovenj Gradec. Novembra 1949 je bil sedež okraja iz Dravograda prestavljen v Slovenj Gradec in tudi sedež okrajne pošte, ki jo je vodil upravnik Vladimir Klinar. Po njegovem odhodu na Ptuj je okrajno pošto Slovenj Gradec vodil Martin Prevorčnik. Po ukinitvi nekaterih okrajev, med njimi tudi okraja Slovenj Gradec leta 1955, je bil Martin Prevorčnik premeščen na okrajno pošto Maribor. Nasledila ga je prva upravnica pošte SG Franja Kanič.

Prav Martin je bil znan planinski delavec in nekdanji gospodarstvenik, ki je bil pobudnik in glavni graditelj poduršljegorske planinske postojanke. Delavci PTT iz Mislinjske, Mežiške in zgornje Dravske doline so s pomočjo domačinov začeli prvo delovno akcijo januarja 1953, slovesno pa so koč odprli 12. junija 1955. Ob 40-letnici Poštarskega doma so se planinci zbrali na Selah in čestitali Martinu Prevorčniku za njegovo 75-letnico. Mestna občina Slovenj Gradec mu je podelila občinsko plaketo za pomembno delo in razvoj planinstva. Rudi Verhovnik, dolgoletni predsednik KD Pihalni orkester Slovenj Gradec, je nekdanjemu godbeniku Martinu Prevorčniku, poslal 1. in 2. almanah, ki opisujeta razvoj in uspehe orkestra (2004). Upokojenec Prevorčnik nam je med

Martin Prevorčnik

drugim pisno odgovoril: "Ko ste zbirali gradivo za almanah, me je profesor Potočnik prosil, da bi napisal nekaj spominov o delovanju takratne mestne godbe. Z njim je bilo prijetno sodelovanje. Rad se vračam v čas, ko je naš vsestranski vodja in dirigent Ciril Cajnko oral ledino pri vzgoji mladih godbenikov, in vaš cenjeni odnos do nekdanjih godbenikov začetnikov in plemenito in uspešno delo."

Martin Prevorčnik je bil tudi borec NOV, na kar je bil zelo ponosen. Ponosen

Poštarski dom pod Uršljo goro, 800 m, leta 1955

je bil tudi na "svojo" transversalo, bil je eden glavnih tvorcev Poti kurirjev in vezistov NOV, najdaljše pohodne poti v Sloveniji (vije se od Prekmurja do Slavnika).

Martin Prevorčnik, znani planinski delavec in nekdaj upravnik okrajne pošte Slovenj Gradec, dolgoletni direktor podjetja PTT Maribor, je bil odločnega značaja, brezmejne energije in volje. Prevorčnikovi ožji sodelavci – tovariši – so se s čustvenimi besedami poslovili od njega julija 2007 na pokopališču v Kamnici, danes zelo znanega Pihalnega orkestra Slovenj Gradec. Vodstvu in članom orkestra pošiljam prisrčne čestitke za

Viri:
Martin Prevorčnik: *Oris zgodovine Slovenjgraške pošte*, Poštni zbornik 3–4, 1952
Vladimir Klinar: *150 let pošte Slovenj Gradec*, PTT novice št. 5–6, 1992
Ciril Hubad: *Slovenj Gradec – Poštarski dom, Kremžarjev vrh, Vzajemnost*, dec. 1991
Milan Cilenšek: *Podravske planince se bodo sešli pod Uršljo goro*, Večer, 23. 8. 1995
Bruno Fras: *V slova Martinu Prevorčniku*, Večer, 12. 7. 2007
Jože Potočnik: *80 let Pihalnega orkestra Slovenj Gradec*, 2014
50 let Poštarskega doma pod Plešivcem, 38. srečanje planincev POŠTE in TELEKOMA Slovenije, Sele, 4. 9. 2005

Martin Prevorčnik, p. d. Pastirkov Tine (igrati je začel leta 1936 kot najmlajši godbenik), je zapisal: "Kape smo imeli že prej. Za suknjiče je bil denar nekako zbran, saj smo bili Mestna godba. Hlače, srajce in kravate pa smo si vsi enake oskrbeli sami."

Mestna godba prvič v uniformah, 1937.
Sprejaj: Martin Prevorčnik in France Knez;
sedijo: Franc Triler, Franc Jontes, Anton Pečolar, Ciril Cajnko – kapelnik, ? Amon, ? Golob, Ivan Slemnik in Albert Matvoz; stojijo: Ivan Štumberger, Tone Knez, Viktor Skrivarnik, Viktor Poplaza, Martin Dvorjak, Golob, Alojz Kovše.

študijska knjižnica
PER 05
VIHARNIK
2016

070.489(497.12 Slovenj Gradec)

3020645,1

COBISS o

Bil je kmečki praznik, 15. avgust 1935, pred nekdanjim hotelom Šuler – Pohorje. Kapelnik Ferdo Černe, odvetnik, godbeniki še v civilu, imeli pa so enotne kape.

Ob priliki gasilske svečanosti 8.8.1937

Vabilo

TURISTIČNO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC

Prešernova poezija na Trgu svobode

Turistično društvo Slovenj Gradec bo prireditev, ki jo tradicionalno organizira na predvečer slovenskega kulturnega praznika, letos zaradi pusta priredilo že v petek, 5. 2. 2016, ob 17. uri. Ob prijetnem druženju in branju Prešernove poezije bomo za dodatno toploto v zimskem hladu poskrbeli z leseno pečjo, postregli vam bomo z vročim čajem in še čem, za popestritev dogodka pa bo poskrbela Glasbena šola Gvido (Gvido.si), ki bo glasbeni vložek prispevala tudi na naši tradicionalni prireditvi Podelitev priznanj za lepo urejeno okolje, in sicer v petek, 18. 3., ob 18. uri v MKC na Ozarah. Vabljeni!

Peter Cesar,
predsednik Turističnega društva
Slovenj Gradec

